Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 208. sz. 1943. szeptember 15 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Nápolynál és Salernónál a németek visszavetették a partraszállt amerikai-angol erőket

Olaszország déli részén angol csapatok megszállták Crotone és Bari városokat
Az orosz fronton tovább támad a szovjet, Brjanszkot a németek tervszerűen kiürítették
Mussolinit állítólag Ponsa szigetéről szabadították ki, ahol olasz tisztek felügyelete alatt volt
Felső-Olaszországban újra megalakult a fasiszta párt – A fasiszta kormány általános mozgósítást rendel el – Megalakult az új bolgár kormány

A hadihelyzet is elég sok új eseményt nyújt, mindazonáltal az érdeklődés előterében változatlanul Mussolini kiszabadítása áll. A Duce közel 50 napot töltött fogságban, ez alatt az idő alatt — mint ismeretes — egyik helyről a másikra hurcolták, így nem csoda, hogy jó párnapi pihenésre van szüksége, míg teljesen bekapcsolódik az aktivitásba.

A berlini Wilhelmstrassen rámutatnak arra, hogy Mussolini kiszabadulása a fasizmus újabb feléledésén kívül katonai szempontból is éreztetni fogja hatását. Az új olasz kormány összetételéről még nem nyilatkoztak német részről, csupán annak megállapítására szorítkoznak, hogy a fasiszta ellenkormányban úgyszólván csupa ismert régi olasz politikus neve szerepel.

Az olasz határról érkező hír szerint Mussolini egy északolaszországi városban — állítólag Cremonában — tartózkodik, itt van Farinacci is, a fasiszta párt legutolsó főtitkára, aki menekülését annak köszönheti, hogy a fasiszta nagytanács emlékezetes ülése után a Mussolini számára fenntartott kijáraton távozott az épületből és nyomban Németországba utazott. Az olasz fegyverletétel után Farinacci nyomban megkezdte a fasiszta ellenkormány megalakítását. Most már természetesen Mussolini szava lesz a döntő abban a vonatkozásban, hogy kikből álljon az ellenkormány.

A helyzet különben az, hogy Észak-Olaszországban újra feléled a fasizmus, annál is inkább, mert a nagyobb városokat a német csapatok tartják ellenőrzésük alatt és a fasisztaellenes politikusok elmenekültek. Genovában már újra megalakult a fasiszta párt és ugyancsak több északolaszországi városban. Milánóban ismét megjelenik Mussolini lapja, a „Popolo d'Italia".

Valószínűnek tartják, hogy a megalakulandó fasiszta kormány általános mozgósítást rendel el és feltűnő az a jelentés, amely az olasz határról érkezett s amely azt mondja, hogy „Mussolini kiszabadítása után Észak-Olaszországban a Badoglio-kormány, a király és a Savoyai-ház sorsa megpecsételtnek látszik".

Az olaszországi helyzet politikai alakulása mindenképpen Mussolini személye körül folyik, tőle várhatók azok az intézkedések és megnyilatkozások, amelyek a német kézben levő olasz területek helyzetét tisztázzák.

Katonai értelemben Berlinben abban látják a fordulat belső jelentőségét, hogy — mint a Német Távirati Iroda jelenti — „a német véderő rövid időn belül ismét abban a helyzetben lesz, hogy erejét csaknem kizárólag az angol-amerikai csapatok elleni harci feladatokra fordíthasa. Nagy erők szabadulnak fel, amelyek a német kötelékek ütőképességét és harci erejét lényegesen fokozni fogják". A német hadseregnek bizonyos pontokon még meg kell birkóznia olyan feladatokkal, amelyek a Badoglio-kormányhoz hű olasz csapattestek és egyes baloldali színezetű civil csoportok fegyveres ellenállásából adódnak.

A BRIT SAJTÓ

Mussolini kiszabadítását többékevésbbé bosszantó eseménynek tünteti fel. A „Daily Herald" fejtegetéseiben továbbmegy és egyenesen „súlyos mulasztással" vádolja a szövetségeseket. A „Daily Herald" kiemeli, hogy a felelősség elsősorban Badogliora hárul, mert Mussolini az olasz kormány foglya volt. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a szövetségesek nem követtek el súlyos mulasztást. A szövetségesek megkövetelhették volna, hogy Mussolinit még a fegyverszünet kihirdetése előtt olyan helyre szállítsák, ahonnan megakadályozhatták volna szökését, vagy ahonnan könnyen átadhatták volna a szövetségeseknek.

AZ OLASZORSZÁGI HADMŰVELETEK

mind nagyobb arányokban bontakoznak ki. Míg az olasz csizma legdélibb sarkán a német biztosító erők tervszerűen elválnak a partraszállt angolszász erőktől, addig a német erők zöme Nápolynál és Salernónál megállította, sőt visszavetette az ott partraszállt angol és amerikai csapatokat. A német jelentések azt közlik, hogy súlyos vereséget szenvedtek az amerikaiak és az angol csapatok is kénytelenek visszavonulni és részben újra hajóra szállni.

Nyilvánvaló, hogy a védelem az olasz félsziget alsó harmadánál állít fel védelmi vonalat és ennek a törekvésnek az előljárója a nápolyi és salernói kemény ellenállás.

Montgomery nyolcadik angol hadseregének osztagai megszállták lent délen Crotone városát és Taranto kikötőjében partraszállt angolszász egységekkel folyó harcok.

A kanadai csapatok főhadiszállásáról azt jelentik, hogy Montgomery tábornok egy páncélos dandár élén nyugati irányban tör előre, hogy összeköttetést létesítsen a Salernónál harcoló 5. amerikai hadsereggel. Montgomery csapatai ezidőszerint körülbelül 150 kilométernyire vannak az 5. amerikai hadseregtől. Clark tábornok Salernóból néhány hadosztályt kelet felé indított útnak, hogy mielőbb összeköttetésbe léphessen Montgomery csapataival.

A KELETI FRONTON

többszázkilométeres arcvonalon támad a szovjet Krasznoarmeiszkojetől Vjazmáig.

Az „Interinf" közlése szerint Brjanszk városát a szeptember 13-ra virradó éjszaka a németek kiürítették.

Ez a város ebben a háborúban az 1941 őszén vjazma—brjanszki nagy kettős csata révén vált közismertté. Ebben a csatában a németek több szovjet hadsereget annak minden anyagával bekerítettek és foglyul ejtettek. Kétségtelen, hogy a bolsevista vezetésnek az volt a szándéka, hogy a németeket itt most hasonló sorsra juttassa. Ezt a kísérletet — hangoztatja a berlini közlés — meghiúsultnak kell tekinteni. A szovjetnek nemcsak a német erőknek itteni bekerítése nem sikerült, hanem azt sem tudta elérni, hogy ellenfelének említésreméltó veszteséget okozzon, valamint a város hadifontosságú ipartelepeit sem tudta megszerezni, miként azok annakidején a hatalmas raktárakkal együtt német kézre jutottak. A németek ezeket telepeket olyan alaposan elpusztították, hogy a szovjet üres zsebbe nyult. A javakat és gépeket már 14 nap óta elszállították.

Ebből kitűnik, hogy a németek azt a célt követték, hogy itt is nagy kitérő mozdulattal a szovjetet mélyebb utánnyomulásra kényszerítsék, mint amilyen az utóbbi hetek erőfeszítései után kedvére volna. A bolsevisták ezért igen vontatottan követik a német csapatokat.

Úgy látszik, az ellenség sem volt tisztában a való helyzettel, mert estig csak a Deszna-folyó partján fekvő szélső pályaudvarokat szállták meg és egyelőre nem nyomultak tovább előre.

A német csapatoktól teljesen kiürített várostól északra és északkeletre levő harci térségben a szovjet csapatok mozdulatlanul állanak az erős német kötelékek előtt — állapítja meg a német közlés.

A FINN-OROSZ BÉKE KÉRDÉSE

A finn fővárosból érkező jelentések szerint ottani politikai körökben behatóan vizsgálják a békekötés lehetőségének kérdését. A politikai körök nem kételkednek abban, hogy az orosz követelések ma mérsékeltebbek lennének, mint azok, amelyeket a szovjet kormány az első finn-orosz háború után támasztott.

Angol vélemény szerint a szovjet kormánynak az a szándéka, hogy Finnországgal gyorsan békét kössön és ezzel gyökeresen megváltoztassa a hadászati helyzetet a keleti front északi szakaszán.

A SZOVJET

továbbra is követeli szövetségeseitől a második arcvonalat. „A háború és munkásosztály" című szovjet szakszervezeti lap — mint a „Daily Worker" jelenti — azt írja, hogy a Szovjet-Unió a földközitengeri eseményeket nem tekinti második arcvonalnak, mint hogy ezek egyetlen ellenséges hadosztállyal sem tehermentesítik a keleti arcvonalat. A német csapatok továbbra is abban a helyzetben vannak, hogy új hadosztályokat vethetnek a keleti arcvonalra. A szövetségesek légi bombázása sem pótolják a követelt második arcvonalat. Azok a kötelezettségek tehát, amelyeket a nyugati demokráciák a Szovjet-Unióval szemben vállaltak, továbbra is teljesítetlenek.

A BOLGÁR KORMÁNYVÁLTOZÁS

megtörtént. A Filov-kormány lemondására a régenstanács megválasztása után került sor.

Az új bolgár kormányt Bosilov, az eddigi pénzügyminiszter alakította meg. A Filov-kormány három minisztere éspedig a közoktatásügyi, a közmunkaügyi és az igazságügyi miniszter megtartotta tárcáját. Az új bolgár kormány összetétele a következő:

Miniszterelnök és pénzügyminiszter Bosilov Dobri, az eddigi pénzügyminiszter. Külügyminiszter: Kirov Sava, Bulgária eddigi ankarai követe. Hadügyminiszter: Runzev Ruszi altábornagy. Belügyminiszter Hrisztov Docso országgyűlési képviselő. Kereskedelemügyi miniszter: Dr Vaxov Iván országgyűlési képviselő. Földmüvelésügyi miniszter: Dr Beskov Iván országgyűlési képviselő. Közlekedésügyi miniszter: Petrov Hriszto, a volt földmüvelésügyi miniszter. Közoktatásügyi miniszter: Dr Jocov Borisz. Közmunkaügyi miniszter: Vaszilev Dimiter. Igazságügyminiszter: Dr Partov Konstantin.

Az új kormány nyilván a Filov-kormány politikai vonalát követi.

Berlin politikai köreiben rámutatnak arra, hogy a bolgár kormány megalakítása technikai okokból történt, mert Filov, az eddigi miniszterelnök, mint a kormányzótanács tagja nem viselheti többé korábbi méltóságát. A kormány átalakításának tehát nincs politikai jelentősége.

Egy kérdésre válaszolva rámutatnak még a Wilhelmstrassen arra, hogy feleslegesnek tartják politikai nyilatkozatot tenni az új bolgár kormányról, amely egész

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

összetételében biztosíték arra, hogy tökéletes folytatása az előző kormány politikai vonalának.

A Bosilov-kormány kedden tartotta meg első ülését. Tíz órakor a kormány tagjai a királyi palotába mentek, ahol a kormányzótanács fogadta a minisztereket. A kormányzótanács nevében Cyrill herceg rövid beszédet mondott, amelyben felszólította az új kormány tagjait, hogy ebbn a súlyos időszakban, amely Boris király halálával Bulgáriában előállott, minden erejükkel szolgálják az egységet és az egyesített Bulgária ügyét.

Kirov külügyminiszter szerdán délután érkezik Ankarából Szófiába. Csütörtökön várható az új kormány kiáltványa a bolgár néphez.

AZ USA ÉRDEKLŐDIK A TÖRÖK ÁLLÁSPONT IRÁNT

Ankarai jelentés szerint Steinhardtot, az Egyesült Államok ankarai nagykövetét Washingtonba hivták, hogy tájékoztassa a Fehér Házat Törökország álláspontjáról az olaszországi eseményekkel kapcsolatban.

GÖRÖGORSZÁGGAL

szemben egészen az olasz-görög háború kitöréséig a német birodalom normális viszonyt tartott fent. A legújabb változás kapcsán aktuális lett a görög kérdés.

Egy arravonatkozóan feltett kérdésre, mi az álláspontja a német birodalmi kormánynak Görögországgal szemben, kedden a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy az eddigi német álláspont nem változott. A háború jelenlegi időszakában — mondották még — a német birodalmi kormány csupán arra érzi magát kötelezettnek, hogy a saját, valamint Görögország érdekében minden eszközzel meggátolja az ellenséges erőknek a görög térségbe való behatolását és azt, hogy a görög területet hadszíntérré változtassák.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

Novorosszijszkban súlyos utcai harcokban meghiusultak az ellenség támadásai.

A **Krasznoarmejszkojetől** Vjazmáig terjedő arcvonalon **az ellenség az eddigi súlypontokon erős gyalogsági és páncélos erőkkel támadott. Általában visszavertük. A helyi betöréseket elreteszeltük.**

Salerno térségében a várostól északra még heves harcok folynak a kétségbeesetten védekező angol hadosztályokkal. A hétfő délelőtti órákban az Ebolitól délre fekvő magaslati állások ellen intézett ellenséges támadásokat kemény harcokban véresen visszavertük. Csapataink itt is széles arcvonalon támadásra indultak. Az ellenséges állásokat rohammal elfoglaltuk és az ellenséget visszavetettük partraszállási helyére. Ebolitól keletre még folynak a heves harcok. Az angolok és északamerikaiak véres veszteségei igen súlyosak.

A légi fegyvernem a Salernoi öbölben ismételten igen eredményesen támadta a hajógyülekezéseket. Egy cirkálót felgyujtottunk, három közepes nagyságú szállítóhajót bombatalálatokal megrongáltunk.

Calabriaban és Apuliában gyenge biztosító kötelékeinknek sikerült akadálytalanul elszakadniok az ellenségtől. Az ellenség, akit a nagy útrombolások és utóvédcsapatok heves ellenállása erősen feltartóztatnak, csak vontatottan nyomul utánuk.

Nagy hatósugarú harci repülőgépek az Atlanti óceánon bombatalálattal súlyosan megrongáltak egy nagy ellenséges szállítóhajót.

Néhány zavaró repülést végző repülőgép az elmult éjszaka hatástalanul dobott le néhány bombát Nyugat-Németország felett. (MTI)

Német jelentések a salernói nagy csatáról

Áttörték az amerikai csapatok vonalát. — A partraszállt angolszász csapatok visszavonulnak

Berlin, szept. 14. (Interinf) A Salerno körül folyó harcokról még a következőket jelentik:

Szeptember 13-án a reggeli órákban *Ebolitól délre az amerikai páncélos és gyalogsági kötelek újból támadásra indult a német magaslati állások ellen. Az egész délelőtt folyó súlyos elháritó harcban a németek az ellenséget az egész vonalon visszaszoritották. A déli órákban azután az amerikai harci csoportokat a nemet páncélos és motoros erők hatalmas támadása úgy meglepte, hogy rövid idő mulva az amerikai arcvonal széles szakaszon megszakadt. A nepet csapatok áttörtek és üldözésbe kezdtek.* A nehéztüzérségi állásokig nyomultak, ezek ütegeit rohammal elfoglalták és ezzel végleg megtörték az amerikai hadosztályok ütőerejét.

Az amerikaiak vesztesége hatottakban óvatos becslés szerint 8—10.000 emberre tehető. Legalább ugyanekkora a sebesülteknek, vagy a sebesülten német fogságba esett amerikai katonák száma. A zsákmány páncélkocsikban, tüzérségben és egyéb nehézfegyverekben pillanatnyilag áttekinthetetlen.

Bár a küzdelem még nem ért véget, már most meg lehet állapitani, hogy a német hadosztályok a Salernoi öbölben olyan vereséget mértek az amerikai-brit partraszállt erőkre, amely megsemmisitő hatásában hasonló a dünkircheni és a dieppei vereséghez.

Ezzel szemben az a térnyerés, amelyet Montgomery hadserege Calabria északi részén és Tarantótól északnyugatra gyenge német biztosító erők ellenében elért, rendkívül csekély. A legutóbbi 24 órában a német utóvédek már nem voltak érintkezésben a brit hadosztályokkal. lgy inkább arra szorítkoztak, hogy a britek előnyomulasi terepét gondosan elaknásitsák és robbanóanyagokkal, meg más harci akadályokkal járhatatlanná tegyék. Valóban, a brit előnyomulást az egész vonalon olyan hatékonyan feltartóztatták, hogy az egész hétfői nap folyamán nem került sor harcra.

Salernotól délkelet felé a britek két csatahajót, sok cirkálót és rombolót, valamint *50—60 nagy és közepes nagyságu szállitóhajót és sok partraszállási bárkát vontak össze*, hogy megsemmisitően megvert partraszállt csapataik maradványait felvegyék.

A Licosa foktól északra is több nagy partraszállási hajót és 30—40 bárkát figyeltek meg. Ez utóbbiak azzal foglalkoztak, hogy *a hegyekből teljesen kimerült állapotban megérkező brit csapatokat, amelyek fejvesztetten menekültek, fedélzetükre vegyék és a partraszállási hajókra szállitsák.*

A partraszállás után néhány napra teljes rendetlenségben való visszavonulást annak jeléül kell tekinteni, hogy a britek itt hatalmas vereséget szenvedtek. (MTI)

Berlin, szept. 14. A Salernoi öbölben lefolyt sikeres csatáról az Interinf még a következőket jelenti:

A Salernoi öbölben partraszállt amerikai és brit erőkkel ugyanazok a hadosztályok állottak szembe, amelyek az amerikaiaknak és britteknek Szicilliában heteken át olyan nehézzé tették a helyzetüket. A csata szeptember 8-án este kezdődött, amikor a német felderítő repülőgépek meggyőződtek arról, hogy az amerikai és brit partraszállási hajóhad itt tartja legkedvezőbbnek a partraszállási lehetőségeket. Itt két napig súlyos küzdelem folyt. Ennek folytán többször felmerült az a veszély, hogy az emberben és anyagban túlsúlyban levő amerikaiak beveszik a német vonalakat. Szeptember 3-án a déli órákban azonban az amerikai hadosztályok harci ereje szokatlanul nagy veszteségeik következtében már annyira meggyengült, hogy nem tudták folytatni áttörési kisérleteiket már csak azért sem, mert a tenger felől nem kaphattak további erősítéseket, olyan sikeresen harcoltak a német bombázó kötelékek az angol—amerikai hajók ellen. A német vezetőség felismerte a gyenge pillanatot és azonnal ellentámadást rendelt el. Rövid, elkeseredett küzdelem után visszavetették az amerikaiakat, akik kis harcicsoportokra bomolva menekülni kezdtek az öböl partja felé, hogy ott a szállitóhajókra szálljanak. Menekülésük útját eldobált fegyvereik és felszerelési tárgyaik jelezték. A német kötelékek a szeptember 14-re virradó éjszakán is szünet nélkül folytatták az amerikaiak üldözését, úgy hogy a gyors német kötelékek elébük vágtak és ezrével fogták el őket.

A német vezetőség az angol rohamcsapattal szemben két oldalról erős ellentámaást intézett, amely az ellenséget Vietri parti sávjáig vetette vissza. Bár a Sorrento félsziget nyugati csúcsán további erősítéseket tettek partra a brit vezetőségnek nem sikerült a Vietribe visszavetett erők számára új kibontakozási lehetőségeket nyernie. A német ellentámadás még ugyanaznap a Salernonál álló brit csapatok köré olyan szorosra vonta a gyűrűt, hogy a brittek a német tüzérség összpontosított tüzében nagyon súlyos veszteségeket szenvedtek. Az Ebolittól délre és délkeletre levő amerikai arcvonal összeomlása révén most olyan német erők szabadultak fel, amelyekről fel lehet tételezni, hogy megkezdhetik a brit hidfőállás kelet felől való megtámadását. Ezzel az egész angolszász vállalkozás már ma eldőlt. Salernónál az angol—amerikai behatolási kisérlet összeomlott. A partraszállt csapatok legnagyobb része felmorzsolódott, elesett, vagy fogságba került. A nápolyi csatában a német katonáké a győzelem(

Angol-amerikai jelentések az olaszországi harcokról

Lisszabon, szept. 14. A brit hirszolgálat az 5. amerikai hadsereg főhadiszállásáról a salernókörnyeki harcokról a következőket jelenti:

Salerno rendkivül heves harcok szinhelye volt. A város többször cserélt gazdát. A hadműveleti terület felett — különösen a nappali órákban — heves légiharcok folynak. (MTI)

Lisszabon, szept. 14. (MTI) Az angol hirszolgálat algiri különjelentése arról ad hirt, hogy *Bari a szövetségesek kezére került.*

Zürich, szept. 14. (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung jelenti Montgomery főhadiszállásáról, hogy a 8 hadsereg páncélos kötelékei *megszálták Crotonet. Tarantoból kiindulva* a 8. hadsereg gyors kötelékei nyugati irányban nyomulnak előre.

Nápolyért rendkivül elkeseredett csata dúl.

Kairo, szept. 14. (MTI) A kairói rádió hétfőn este jelentette, hogy a brit csapatok elfoglalták Altamura útcsomópontot, Tarantotól északnyugatra.

Zürich, szept. 14. (MTI) Az Exchange Telegraphnak az 5. amerikai had[illegible] működő tudósítója jelenti, hogy a *keddre virradó éjszaka az 5. amerikai hadsereg és a kanadai amerikai egységek a Nápoly körül dü[illegible]gő csatában súlyos oldal támadáson mentek keresz-*[illegible] A hai[illegible] sú[illegible]ja jelenleg a Sele folyó vidékén van. Innen próbálkozik Kesselring tábornagy, hogy *páncélos erővel oldalbatámadja a kanadai egységeket. Ha a német csapatoknak ez a vállalkozása sikerrel jár, az angolszászok számára elkerülhetetlenné válik a salernói hidfőállás feladása.* A brit hajóhad egy flottilája, amely rombolókból és ágyunaszádokból áll, a salernói part sáv közvetlen közelében bukkant fel és a flottila összes ágyui működésbe léptek. A brit-amerikai hadvezetőség azonkivül hajó ágyukat is szállított partra. Úgy hiszik — mondja az említett angol hirforrás — hogy a német veszteségek emberben és anyagban kisebbek, mint a szövetségesek veszteségei. A sik parti zónában az angol-amerikai egységeknek úgyszólván semmi fedezékük nincsen.

Hírek Észak-Olaszországból

Chiasso, szept. 14. (Bud. Tud.) Meg nem erősített jelentések szerint Milánóban ismét megjelenik Mussolini lapja, a Popolo d'Italia.

Ruggero tábornokot, a lombardiai olasz csapatok parancsnokát vezérkarával együtt állitólag őrizetbe vették s Innsbruckba, hadifogságba szállitották.

Egy hivatalos német közlemény szerint Észak-Olaszországban olasz lázadó bandák tevékenykednek. Ezek — hir szerint — olyan ezredek, melyek a velencei trentinoi hegyekben és a Dolomitokban harcolnak a német csapatok ellen.

Chiasso, szept. 14. (Bud. Tud.) Felső-Olaszországból érkező jelentések szerint a fasisztaellenes politikusok egy részének sikerült elmenekülnie. Genovában már vasárnap újból megalakitották a fasiszta pártot és sok más város követte ezt a példát. Az olasz helyőrségek helyenkent teljesen feloszlottak. A katonák elhagyták fegyvereiket és felszereléseiket és hazafelé igyekeznek. Valószinűnek tartják, hogy a fasiszta kormány általános mozgósitást rendel el, hogy a tömeges szökéseknek véget vessen.

Mussolini kiszabaditása után Észak-Olaszországban a Badoglio-kormány, a király és esetleg a Savoyai-ház sorsa megpecsételtnek látszik.

Mussolini Cremonában tartózkodik?

Zürich, szept. 14. (MTI) A Tat tudósítója jelenti a svájci-olasz határról:

Mussolini kiszabaditásának **hire óriási hatást keltett** Észak Olaszországban. Egyes körökben a Duce kiszabaditása beteges aggodalmat váltott ki, más körökben örömet. Felső-Olaszországnak azokban a városaiban, amelyeket a német csapatok és fascisták tartanak megszállva, **az összes fascista vezetőket ismét visszahelyezték korábbi állásukba, Milánóban, Torinóban, Genovában, Novarában, Cremonában és más helyeken csaknem egész Bolognáig lefelé ismét a feketeingesek kormányoznak.** A svájci-olasz határon az a hír terjedt el, hogy **Mussolini most Cremonában tartózkodik.** Hír szerint **Cremonában van Farinacci is, úgy, hogy ez a város lenne egyelőre székhelye a fassiszta rendszernek.** A cremonai Regime Fascista lap ismét megjelent.

Pistoia hercege Svájcba ment

Bern, szept. 14. (NTI) A Svájci Távirati Iroda jelenti, hogy Pistoia hercege az olasz királyi ház tagja vasárnap kíséretével együtt svájci területre mentát.

Állítólag Ponza szigetéről szabadították ki Mussolinit

Olasz tisztek tartották felügyelet alatt

Zürich, szept. 14. (MTI) Newyorkból jelentik: Mint az United Press tudósítója jelenti, úgy látszik, hogy *a Ducét egy német csoport Ponza szigetéről szöktette meg. A Ponzától néhány mérföldnyire fekvő Ventotene sziget lakosainak elbeszéléséből kitűnik, hogy Mussolinit nem úgy tartották Ponza vidékén, mint igazi foglyot, hanem az olasz tisztek felügyelete alatt bizonyos mozgási szabadságot engedélyeztek neki. Bizonyosnak látszik, hogy a múlt szombaton még Ponza vidékén tartózkodott.* Teljesen bizonytalan, hogy a kiszabadítók hová vitték.

Mussolinit Szent Ilona szigetére akarták száműzni

Algeciras, szept. 14. (NST) Különböző jelentésekből arra lehet következtetni, hogy *Mussolinit Szent Ilona szigetére akarták száműzni. A szigeten minden előkészület megtörtént egy újonnan várt száműzött befogadására*, anélkül azonban, hogy nevet említettek volna. Csak annyit lehet tudni, hogy *új vendéget várnak a szigetre.* Szent Ilona utolsó foglya *Riza perzsa sah* volt, akit 1942-ben hoztak a szigetre, mert szembeszállott az angol politikával.

Mussolinit a hathetes fogság fáradalmai nagyon kimerítették

Berlin, szept. 14. (NST) Benito Mussolini vasárnap óta biztonságban van. Kiszabadítása után egy nagy városba vitték, ahol közvetlenül megérkezése után pihenőre tért, mert a *hathetes fogság fáradalmai nagyon kimerítették. Hosszú ideig aludt egyfolytában.*

Hétfőn megkezdte a tájékozódást az olaszországi helyzetről. Fogsága alatt Badoglio tábornagy parancsára semmiféle tájékozódási lehetőséget nem nyújtottak neki. Nem kapott kézhez újságot és nem hallgathatott rádiót.

A vezető fasiszták és különösen a volt miniszterek természetesen rögtön érintkezést kerestek Mussolinival. Az előzetes kérdések tisztázása után Mussolini a legtehetségesebb és legerélyesebb fasiszta vezérekből *akarja megalakítani a kormányt*, természetesen azokból, akik elkerülték a Sziciliába való átszállítást. Ezeknek a férfiaknak a száma egyre nő, mert *egyes különítmények gyors és meglepő előretörésekkel további közismert fasiszta személyiségeket szabadítanak ki.*

Mussolini a közeljövőben a kormány megalakításán és a fasiszta párt újjászervezésén kívül főleg fasiszta véderő felállításának akarja szentelni munkaerejét. A fasiszta véderő megbízható, harcrakész és jól felszerelt férfiakból fog alakulni. Mussolini meg akarja vizsgálni azt a lehetőséget is, hogy *a fasiszta kormány ideiglenes fővárosa az egyik felsőolaszországi város legyen*, bár nem tartozik a lehetetlenségek közé az sem, hogy a kormány visszatérhet Rómába. A döntés ebben a kérdésben még nem történt meg.

Mussolini kiszabadítása villámgyorsan, úgyszólván pillanatok alatt játszódott le. A vállalkozást egészen *kis különítmény hajtotta végre*, Himmler közbiztonsági szolgálatának megbízottjaival karöltve. A carabinierik és katonai őrszemek, akik az elhagyatott hegyvidéken álló házat őrizték, *nem is gondolhattak ellenállásra.*

Mielőtt Mussolinit ebbe a kis hegyi házikóba hozták volna, egy kis szigeten őrizték Sardinia mellett. Innen hozták át azután a szárazföldre. A kapitulációs kormány nyilván attól tartott, hogy a fegyverletétel hírére valamelyik délfrancia kikötőből német hadihajók futnak ki és megtámadhatják a szigetet. *Az új hely, ahová Mussolini vitték, Dél-Olaszországban volt s innen akarták őt átszállítani Sziciliába, hogy kiadják az angoloknak.*

A vállalkozásban résztvettek az akció sikere után *Mussolinit a legközelebbi német tábori repülőtérre vitték, ahonnan egy gyorsjáratú német repülőgép szállította tovább a teljes biztonságba.*

Az olasz hajók sorsa

La Valetta, szept. 14. További hat nagy olasz flotta-egység, valamint 21 tengeralattjáró és romboló érkezett La Valetta kikötőjébe. Egy rombolóról és tengeralattjárókból álló kisebb kötelék Ciprus-szigetére érkezett.

Tokió, szept. 14. A császári főhadiszállás közölte, hogy a Kelet-Ázsiában tartózkodó olasz hajókat és egyéb vízi járműveket lefoglalták.

Olaszországgal, a Vatikánnal és Albániával szünetel a posta- és távbeszélő forgalom

A postavezérigazgatóság közli, hogy Olaszországgal, Vatikán Város államal, Albániával és San Marinoval a posta- és távközlési forgalom további intézkedésig szünetel.

Az angolszászok elfoglalták Salamaua szigetet

Liszabon, szeptember 14. Az angol hírszolgálati irodának Mac Arthur tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy a szövetségesek elfoglalták a Salamaua szigeteket. (MTI)

Csatay honvédelmi miniszter beszéde a pilótanövendékekhez

Budaörs, szept. 14. (MTI: Országra szóló fényes ünnepség keretében, a budaörsi közforgalmi repülőtéren kedden tartották meg a Magyar Aero Szövetség kiképző kereteinél a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap költségén repülőkiképzésben részesült motoros pilótanövendékek vizsgatételét.

Az ötéves múltra visszatekintő Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap a Magyar Aero Szövetséggel karöltve évről-évre nagyszerűen kiképzett motoros pilóták százait bocsátja a magyar légierő rendelkezésére.

A budaörsi repülőtéren megjelent **Kállay Miklós** miniszterelnök, nemes csatai **Csatay Lajos** honvédelmi miniszter, vitéz **Szombathelyi Ferenc** vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke, vitéz **Magyarossy Sándor** altábornagy, a légierők parancsnoka és még igen sokan mások, a magyar katonai és polgári élet vezető személyiségei közül.

Ember Sándor dr országgyűlési képviselő, a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap elnöke, rövid tájékoztatóban ismertette a Repülő Alap ötévi működését és a Magyar Aero Szövetség 1943 évi kiképző munkáját.

Ezután a motornélküli repülőiskolázás bemutatására került a sor. A vitorlázó repülés után a motoros pilótanövendékek iskolarepülése következett. A háromhónapi kiképzésen átesett növendékek szebbnél-szebb gyakorlatokkal szórakoztatták a vizsga közönségét. A haderőn kívüli repülés nagy seregszemléje a kiképzett repülőnövendékek díszmenetével ért véget.

Csatay Lajos honvédelmi miniszter a díszmenet után rövid beszédet intézett a vizsgatétel próbáját fényesen kiállott motoros növendékekhez és az oktatóikarhoz.

— Örömmel tekintettem meg a vitorlázó és motoros pilótaképzésnek azokat a nagyszerű eredményeit, amelyeket itt bemutattatok — mondotta. **A magyar repülőt a hazaszeretet és az önfeláldozó kötelességteljesítés kell hogy jellemezze. Erre van szükségük, hogy egykoron helyébe lépjenek azoknak a hős magyar repülőknek, akik védelmezik a magyar hazát és harcolnak a fiatal magyar légierőnek becsületéért és dicsőségéért.**

Az alsószabolcs hajdúvidéki református egyházmegye közgyűlése

Bartha László esperes és **Rásó István** alispán, egyházmegyei gondnok elnöklésével tegnap délelőtt tartották meg az alsószabolcshajdúvidéki református egyházmegye közgyűlését. Az esperes bibliaolvasással és imával, **Rásó István** elnöki megnyitó beszéddel vezette be a gyűlést. **Bartha László** esperes az egyházmegye fontosabb eseményeiről számolt be jelentésében.

Dr **Benkő Géza** a jelentéssel kapcsolatban meleg szeretettel üdvözölte az esperest abból az alkalomból, hogy a püspökladányi egyház meghívta lelkipásztorául. Ez a legszebb elismerés volt a húszesztendős esperesi működéséért.

Beszéde további részében a hitélet elmélyítésének és az egyház iránti áldozatkészségnek emelése szükségességét hangoztatta.

A közgyűlés ezután az időszerű ügyeket tárgyalta le és az esperes imájával fejeződött be a tanácskozás.

„Szabadságunkért és függetlenségünkért dolgozunk"

A kultuszminiszter rádiószóza távai megnyilt a rádióiskola

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a rádióiskola mai megnyitása alkamából a következő szózatot intézte a rádió ifjúságához:

— A mai rendkívüli idők alatt a tanulóifjúság nagyrésze csak novemberben kezdi meg az iskolai munkát. Ez azonban nem ok és nem alkalom arra, hogy ne dolgozzatok, sőt ellenkezően, ma mindenkinek teljes erejével kell dolgozni és résztvenni a nemzet erőfeszítéseiben. Ez alatt a másfél hónap alatt tehát nektek is még fokozottabb erővel és nagyobb szorgalommal kell munkálkodnotok. Munkátokat igyekszünk megkönnyíteni. **Ezért naponta hallgassátok a rádióban tanáraitok és tanítóitok előadásait.** Legyetek buzgó hallgatói ezeknek a rádióelőadásoknak és fogjátok fel a hullámokon át azt, amit nincs módotokban az iskolában közvetlen közelségben hallani. Amit a rádió útján tanultok, egészítsétek ki legjobb tudásotok szerint és **mutassátok meg, ha majd számonkérik tőletek az eredményt az iskolák, hogy méltók vagytok a bizalomra és ti is követitek a magyar hősök példás kötelességteljesítését.** Ha most elmulasszátok kötelességteiket, nem tudtok majd megbirkózni a rátok váró feladatokkal. De súlyos mulasztást is követnétek el, ha nem készültök el komolyan és lelkiismeretesen a nagy magyar célok vállalására. Rátok vár a magyar jövő erkölcsi, szellemi, gazdasági, társadalmi és honvédelmi kötelességei. Ne feledjétek el, hogy szabadságunkért és függetlenségünkért dolgozunk. Bízom bennetek és tudom, hogy öntudatos lelkesedéssel a magyar hagyományokhoz hiven készültök arra a munkára, amely rátok vár. Isten áldása kísérjen benneteket!

Tíso független szlovák államról beszélt

Pozsony, szept. 14. (MTI) Dr Tiso államelnök Stubnyafürdőn az aratási ünnepségen beszédet mondott. Miután rámutatott Szlovákia jó ellátási helyzetére, amely mint mondotta, a szlovák paraszt érdeme, kijelentette, hogy a nemzet jövője a szlovák nemzeti cél nem biztosítható másként, csak a független szlovák államban. Ezt az államot minden körülmények között védelmezni kell. A veszély ideje még nem múlt el. Ezt a veszélyt és egyedül az állam mögött sziklaszilárdan álló népi egység győzheti le.

Dalmáciát Horvátországhoz csatolnák

Zágráb, szept. 14. (MTI) Kovacsics horvát propaganda ügyi államtitkár a **tengerparti részek Horvátországhoz való visszacsatolása alkalmával** hétfőn rádióbeszédben fordult a horvát néphez, amelyben **köszöntötte a visszacsatolt Dalmáciát.** Rátért ezután Kovacsics államtitkár a Poglavnik nak a napokban kihirdetett amnesztiájára, amellyel megbocsátott a különféle kényszerkörülmények következtében erdei partizánokká lett horvátoknak, leszögezve, hogy mostantól kezdve ezután egyetlen horvátnak sem lehet partizán célokat szolgálni, de a lojális görögkeleti szervek is visszatérhetnek, bár nem vallják magukat horvátoknak.

Hivatalos horvát jelentés szerint Dubrovnik megszállása alkalmával sok olasz alakulat rövid ellenállás után letette a fegyvert és megadta magát. — Szeptember 11-én befejeződött **Szebenik Damát kikötő megszállása.** A város lakossága lelkesen ünnepelte a történelmi pillanatot. **Dalmácia többi részének megszállása folyamatban van.**

Időszerű kislexikon

Bozsilov Dobri, az új bolgár miniszterelnök és pénzügyminiszter Kotelben született 1884 november 13-án. 1902-ben a Nemzeti Bankba lépett be. 1924-ben annak aligazgatója, 1935-ben igazgatója lett. 1938-ban átvette a pénzügyi tárcát, amelyet a mai napig betöltött. 14 esztendőn át előadója volt az egykori szófiai szabadegyetemnek, pénzügytant adott elő. Harmincnál többször képviselte külföldön országát, kongresszusokon és egyéb megbizatásokban.

Kirov Száva az új bolgár külügyminiszter Haszkovoban született 1893-ban, Szófiában tanulta a jogot. 1912-ben a Bolgár Távirati Iroda munkatársa lett 1920-ban külügyi sajtóelőadó, — még ugyanabban az évben diplomáciai pályára lépett, 1922-ben Washingtonban, majd Párisban követségi titkár. 1923-ban Szófiába kapott beosztást, ahol fokozatosan lépett elő követségi tanácsosig. Mint ilyen 1936-ban párisi 1937-ben varsói, 1939-ben bukaresti követté, majd ankarai követté nevezik ki és ebben a minőségében éri a külügyminiszteri kinevezés.

Aosta megszállása

Zürich, szept. 14. (MTI) Mint a „Corrier de Genove' Aostából értesül, gépesített német csapatok érkeztek oda. Nyomban megszállták a várost, majd egy osztag tovább nyomult Nagy Szent Bernát irányába.

Olaszországban folyton újabb fascista egységek és hadseregkötelékek jelentkeznek a német parancsnokságoknál, hogy a német csapatokkal vállvetve folytassák a harcot.

Az olasz király és Badoglio Palermóban tartózkodik

Stockholm, szept. 14. (MTI) Az olasz király, a trónörökös és Badoglio tábornagy jelenleg — mint a londoni Evening Standard közli — *Palermóban tartózkodik.*

Legújabb jelentés a keleti frontról

Berlin, szept. 14. (Interinf) Még mialatt *az utolsó német hátvédek Brjanszkból kivonultak*, a szovjet csapatok az észak felé csatlakozó arcvonalszakaszon támadásra indultak északnyugati irányba erős tüzérségi és páncélos erők támogatásával. Vállalkozásuk rendkívül kemény ellenállásba ütközött és meghiusult. Csupán az egyik csoportból, amelyhez 25 páncélos kocsi tartozott, 13-at semmisítettek meg a német csapatok. A bolsevisták embervesztesége jelentékeny.

A Deszna szakaszon a németek visszaszerezték az egyik tőlük elragadott fontos vasúti hidat. Különben itt nem volt említésre méltó harci cselekmény. Ellenben a *roszlav—moszkvai és szmolenszk—moszkvai közlekedési főútvonal mentén a szovjet ismét támadásba ment át.* Vállalkozásai nagyobbrészt még a német főharcvonal előtt megállnak. Ahol pedig kis helyi betörést sikerült elérniök, ott a német csapatok az arcvonalat elretesztették. Kétoldali tüzérségi és rohamcsapattevékenység csupán a leningrádi ostromgyűrű keleti szárnyán folyt.

Helyi jelentőségű harci cselekmények is előfordultak. A bolsevisták egyik zászlóaljat felmorzsolták, amikor az megkísérelte, hogy a német elővédek állásaiba behatoljon. (MTI)

UTALVÁNY NÉLKÜL

vásárlási könyvre kapható:

FÉRFI SZÁRAS VAGY FÉLCIPŐ BOX ÉS FELSŐ RÉSSZEL.
NŐI SZÁRASCIPŐ BOX ÉS SERTÉS FELSŐRÉSSZEL
GYERMEK CIPŐ ERŐS BŐR FELSŐRÉSSZEL FEKETE ÉS BARNA SZÍBEN.
NŐI ŐSZI DIVATCIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.
TORNA CIPŐ FEKETE ÉS FEHÉR SZÍNBEN.

KONTSEK CIPŐÜZLETBEN.

ŐSKERESZTYÉN KEZDŐ

tisztviselőnőt

KERESEK
AZONNALI BELÉPÉSRE.
Cím a kiadóban

— Elhízott vérmes székrekedésekre és aranyeres bántalmakra hajlamos egyéneknek reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF" keserűvíz általában nagyon jót tesz, mert hashajtó hatása biztos, alapos és mindig kellemes. Kérdezze meg orvosát.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAI-UNGER ISTVÁN

SZINHÁZI HETI MŰSOR:

Csütörtök este: **Mosolyország**a. Tisztviselőest.

Péntek este: **Tábornokné.** B) bérlet.

Szombaton délután: **Mocsolyország**a, filléres előadás.

Szombaton este: **Tábornokné.** Bérletszünet.

Vasárnap délután és este: **Tábornokné.** Bérletszünet.

A délutáni előadások fél 4. — az esti előadások háromnegyed 7 órakor kezdődnek.

Martonyi Alfréd, a graci operaház volt balettmestere nagy terveket készül megvalósítani Debrecenben

A Csokonai Színház vidéken egyedülálló művészegyüttesének egyik főerőssége **Martonyi Alfréd** a graci operaház volt balettmestere, kit Unger direktornak közvetlen az idénykezdet előtt sikerült nagy áldozattal leszerződtetni. A megnyitó díszelőadáson, a „Mosolyország" csodálatosan szép táncszámában már megismerte a debreceni közönség Martonyi Alfréd lenyűgöző művészetét és kirobbant a taps a finom, artisztikus produkció nyomán.

— 16 éves koromban kerültem ki Németországba — mondotta munkatársunknak Martonyi Alfréd. Azóta állandóan ott dolgoztam és csak az idén, áprilisban kerültem haza Kolozsvárra szerződtem és a mult szezonban ott működtem. **Németországban legutóbb a „Metternich' c. nagy történelmi filmben szerepeltem, Simon Margittal együtt.**

Debreceni terveiről érdeklődünk.

— **Szeretnék egész estét betöltő balettelőadásokat rendezni a Csokonai Színházban. Bemutatni Szergej Bornevicz „Ezeregyéjszaka" c. balettjét. Szeretnék itt egy gyermekbalettcsoportot alakítani akiket kisebb szerepekben állandóan felléptetnénk a színházban. 2—3 hónap múlva kerül sor az első balettestére.**

— Fanatikusan hiszek a táncban — mondja csillogó szemmel, a legtökéletesebb, legkifejezőbb művészetnek tartom. Németországban egy darabot balettnélkül alig képzelhetnek el. A magyar táncosokat és táncokat nagyon szeretik Németországban és sok magyar táncművész működik német földön.

Martonyi Alfréd nagyszerű művész, komoly értéke a Csokonai Színház együttesének, aki külföldön szerzett tapasztalatait a debreceni színházban igyekszik hasznosítani.

FILM

A VIGSZINHÁZ mozgó „Az ellopott titok" c. érdekes, izgalmas meséjű, kitünően rendezett, trappáns ötletekben bővelkedő kémfilmet mutatott be, nagy érdeklődés mellett. A darab egyik sikerült alkotása az olasz filmgyártásnak. Főszerepekben Paola Barbara és Antonis Centa nyujtanak nagyszerű alakítást. A kísérő műsor érdekes, aktuális.

Csokonai Szinház
Szerdán este ¾7 órakor
Mosoly országa
BARABÁS SÁRI utolsó fellépésével ebben a szerepben!
Péntektől az óriási sikerű operettujdonság:
Tábornokné

A Mussolinit kiszabaditó bravuros tett fordítottját hajtották végre 235 évvel ezelőtt a kurucok

Az ellenséges tábor közepéből „kilopták" a labanc tábornokot

Az egész világ arról a bravuros teljesitményről beszél, melyet a német ejtőernyősök Mussolini kiszabadításával végbe vittek. Hivatkozás esik arra, hogy ilyesmi még nem fordult elő a világtörténelemben. Pedig hogyha a magyar történelem lapjait fellapozzuk, rajövünk arra, hogy *hasonló, illetve a mostani bravuros teljesitmény fordítottját követték el a vakmerő kurucok pont 235 évvel ezelőtt a kuruc-labanc világ kellős közepén*

De beszéljenek az egykorú feljegyzések:

»A császárnak Magyarországban vezényiő főparancsnoka gróf Stahremberg Guido, a Spanyolországban kuzdő hadak élére rendeltetvén: helyére magyarországi fővezérre testvére, *gróf Starhemberg Maximillián nevezteteti ki*, — aki mellesleg mondván, igen elbizott, kevély ember vala. — *A császártól Bécsben átvevé kinevezteiési okmányát s a kincstárból tetemes összeg penzt, a hadak fizetésére: s azzal 1708 február elején alaindula Pozsonyba, hogy a hadak vezényletét tenylegesen átalvenné.* Figyelmeztették őt: nagyszámú katonai fedezet nélkül útra ne induljon, mert egyes *merész kuruc csapatok minden untalan keresztül csapkodnak, ugy hogy miatlok az utazás sohasem biztos.*

Stahremberg, aki az ellenfél iránt kicsinylést akara mutatni, megvetőleg válaszolá: «*hogy ő mitsem fél az efféle lurkóktól!*«

Ezzel 20—25 lovas német kíséretében megindula nagy maga-elbiztában.

Bottyán kuruc tábornok hadvonalainak vizsgálata közben február 10-ike táján érkezett Lipótvár alá. Ott a Babocsay-brigáda, s az ostromzárlati intézkedések fölött szemlét tartván, néhány nap mulva Nyitrára folytatta útját, hogy a várat és a Balogh s Esze-dandárokat megtekintse.

Nyitrán február 15-én kiválaszta egy igen bátor és ügyes huszárőrmestert, biztos *tudósításokat szerzendő a németek hadállásairól.*

Bornemisza János — igy hivták az őrmestert — jól ismeré azon vidéket és a németek hadvonalán szerencsésen átvergődött.

A pozsony—nagyszombati országútban Szenc, Sárfő és Boldogfalva között akkor valami bokros hely létezett. *Bornemisza a berekben felallitotta embereit.*

Egyszerre hintó közeledik 20—25 fönyi vasasnémetből álló kisérettel. Bornemisza jelt ád harcrakész embereinek, ezek egyszerre előtörnek leshelyeikből s nagy tűzzel rárohannak a kíséretre, egyszersmind a hintós lovak istrángjait kardjaikkal elvagdalják.

A hintóban a császári hadak főgenerálisa, gróf Stahremberg Miksa ült, amit azonban a kurucok még ekkor természetesen nem tudhattak.

A kíséret védte urát, ahogy tőle kitelt, de a kurucok mind jó válogatott vitézek voltak, néhány perc alatt *lekaszabolták őket, ötnek kivételével, aki megadta magát*, el egy sem futhatott a serénylovú magyarok elől.

A hintó ajtajához legelőször egy Végh János nevű kuruc közvitéz férkőzék, a csata zajára Stahremberg megragadta s lövésre készen tartá pisztolyát. Amint Végh az ajtót ki akarja vala nyitni: Stahremberg kitüzelt rá, de Végh a lövés pillanatában eleg ügyes volt a kitartott pisztoly végét kardjával annyira felvágni, hogy a golyó melle helyett a kalpagját hordta keresztül, bár üstöke tájáu a teljét is megsértette.

Erre Végh kirántotta a kocsiból és lefegyverezte Stahremberget s a főpénztárnokot. Mig a többiek a hintó motozásához fogtak, Bornemisza, Szenczi Lányi János, Mészáros Mátyás, Karácsony Ferenc és még néhány mas kuruc a csalitba vitték foglyaikat s elkezdték vallatni. Stahremberg konokul tagadta kilétét, tagadták félrevitt és külön vallatott alattvalói is.

A főpénztarnok azonban es Miksa gróf komornyikja, kiket agyonlövéssel fenyegettek, ha meg nem vallják uruk kilétét, végre engedtek félelmüknek s *megmondták Bornemiszáéknak, hogy az elfogolt egyéniség nem más, mint gróf Stahremberg Miksa, a főlábornok.*

A kurucok megörülvén a jó szerencsének, ottan közös akarattal elhatározták, hogy megvetve életük minden veszedelmét: *Stahremberget akármiként, de elviszik keresztül saját hadvonalain Nyitrára, Bottyánnak.* Ha kell, karddal vágnak utat maguknak, elhullanak mellette, de mégsem bocsátják ki markaik közül.

A főpénztarnokot, a komornyikot s az őt megmaradt németet tehát fegyvertelenül felültették egy-egy vasasnémet lóra, *Stahremberg alá azonban saját könnyü magyar paripáik egyik legjobbikat adták, hogy üldöztetés esetében lova lassusága miatt a császáriak utól ne érhessék.*

A kurucok Stahremberget közrevették, egyik oldalról egy kuruc kivont hegyes tőrrel, másik oldalról pedig egy másik felvont karabéllyal lovagolt mellette, tudtára adták, hogy a legkisebb segélykiáltásra vagy jelre azonnal halál fia.

Igy nyargaltak tovább, mindenütt német hadakkal rakott falvakon át. Először Sárfőre értek, onnan Német-Gurab mellett el s a puszta födémesi nemes falun keresztül, hol a házakban sok német katona dorbézolt. *Innét Vizkeletre mentek, ahol egy császári hadnagy állomásozott 50 katonájával.* Ez a hadnagy éppen elküldött volt egy leányt egy nagy kancsóval a korcsmába borért. A kurucok az utcán végig vágtatván, találkoznak a leannyal, amint a bort hozza. És Bornemisza úgylátszik, nem volt bor nem issza, amint *az öblös kancsót megpillantotta, kedve kerekedett a jó fogásra áldomást inni — ott, az ellenséges hadak közepette.* A vakmerő kuruc csapat megállott, megállitotta és kikérdezte a leányt és az összecsoportosult falubelieket s azzal *ott a nyilt utcán megitták a német hadnagy borát. Vakmerőségüket még azzal akarták tetézni, hogy a hadnágyot is elfogják és magukkal vigyék.* A falubeliek azonban, akik a hadnagy ottlétét megmondták, elkezdtek rimánkodni: az Istenért ne tegyék, mert a császáriak a hadnagy feljelentéséért őrajtuk állanak bosszút, prédára vetik, porrá égetik helységüket. A kurucok meghallgatták őket s kinyargaltak Vizkeletből. Szerencsésen keresztülvágták magukat a Dudvág hídja elé állított császári őrségen s azzal vágtattak odább. A Vág partját elérve, Farkasd és Negyed között holmi halászbárkára tettek szert. Ezen *Stahrembergget együtt egyrészük átkelt, lovaikat a vizben a csónak után usztatván.* Mikor csónakjuk visszament a többeikért s ezek *belerakodtak, az üldöző császáriak zúgása már közelről hallatszott.* A Dudvágnál szétugrasztott őrség lármájára ugyanis a császári hadak mindenünnen egybesereglének s a hírre, hogy Stahremberg fogva van, *egész lovasosztályok vágtattak a Vág felé, a kuruc csapat után. A csónak másodszori útjában még a Vág közepéig sem ért, amikor 500 német és ugyanannyi rác lovas már a folyó jobbpartjához érkezett s tüzelni akart a kurucokra.*

Ezek azonban feltalálták magukat, Stahremberg szivének kardot szegezve, kényszeritették őt, kiáltson át a túlsó partra s parancsolja meg tábornoki tekintélyével a császáriaknak, hogy ne lőjenek, egyszersmind *Stahremberget állitották legszélről, hogy a lövéseknek leginkább ki legyen téve.* Miksa gróf át is kiáltott, vezényelvén, hogy karabélyaikat eresszék le s *ne lőjenek, hiszen saját tábornokjukat lőnék meg legelőbb.*

Azok belátták, hogy a dolog csakugyan igy áll s engedelmeskedtek. A csónak ott szemeik előtt, bántatlanul a balpartra érkezett.

A vakmerő kuruc csapat *még aznap éjjel megérkezett a foglyokkal Nyitrára, ahol óriási örömmel fogadták, Stahrembergget átadták Bottyánnak, aki gyorsfutárokat inditott a fejedelemhez Kassára és Bajmócra Bercsényihez.* Foglyával Bottyán, mint nemesjellemü ember, rangjához illően bánt, *kényelmes lakást rendelt számára a várban és saját asztalához ültette*, sőt megérkezésekor lakomát is csapott. Ugyanis másnapra *Bottyán fényes ebédre meghivta Bornemiszát* vala mennyi emberével együtt, akik *a szerencses vállalkozásban* részt vettek. Vitézségüket, serényiségüket jutalmazni akarván, amellett, hogy »hópénzeket megkettőztette: *saját tábornoki asztalához ültete ez ütlisz leket s közlegényeket.*« Aki ismeri a magyar katona természetét, tudja, mily nagyra becsülhették e közemberek ezt a megtiszteltetést. Ily tapintatos apróságok által nyerte meg Bottyán annyira a katonaság szeretetét. *Az asztalnál a főhelyen ült Stahrembergyel*, legjobb Bornemisza s legénysége és több kuruc főtisztek. *A büszke Stahremberg kiállott fáradalmai után hatalmasan evett-ivott a kuruc közlegényekkel egy asztalnál.* Ezt sem gondolta bizonyára még csak egy nappal előbb is amikor ezeket a »lurkókat« úgy megvetette.«

*

Ime a magyar történelem ismer olyan bravurokat, melyek a mai nagy háborúban is megesnek modern eszközökkel.

Révész Imre püspök iktatta be Nagyváradon Incze Gábort Sulyok István lelkészi örökébe

Nagyvárad, szept. 14. Ünnepélyes keretek közt iktatták be vasárnap délelőtt dr. Incze Gábort, a nagyvarad-újvárosi református lelkészségbe Nagyvárad reformátusai. A beiktatáson a hiveken kívül megjelent Nagyvárad és Bihar vármegye képviselete, a két főispán, a polgármester és alispánnal az élén, a katonaság reprezentansai és az egyházi előkelőségek. A nagyvárad-újvárosi templom hatalmas hajója színültig telt már jóval a beiktatás kezdete előtt. Az úrasztalánál a fennálló ének és zsoltárok elhangzása után jelentek meg dr. Révész Imre, a Tiszántúli kerület püspöke és a beiktatásra kerülő új lelkipásztor: *Incze* Gábor, ki Sulyok István lelkészi örökét foglalta el.

Áhitatos csendben fogadta az egybegyült közönség *Révész* Imre püspök szavait, aki rövid fohász után tartotta meg beiktató beszédét.

— Sokszor hangoztatjuk mi reformátusok — kezdte a püspök, — hogy a teljes szentiras alapján állunk. Mily irónia, és tragédia, hogy a váradi bibliа mégsem lehetett annakidején teljes. Amikor 1660-ban Várad török uralom alá jutása megakadályozta az itt készült szentiras teljes befejezését, amikor e vérbe-vasba öltözött áldott város magára vette az áldozatot két házáért, két vers maradt ki az újszövetségből: — a Bethesda betegeiről és a mennyei kenyérről szóló versek. Ma, amikor mi is *oly tűzpróbák előtt állunk, mint elődeink, ne feledjük, hogy betegeink vannak és testvéreinknek mennyei kenyeret kell adnunk nekünk is.* A mai magyar életben a szolgálatnak nemcsak a katedra elérhetetlen magasságából kell történnie, hanem kötelességünk a rászorultakat a gyógyulás útjára is elvezetnünk. Ugyanakkor azonban ne feledkezzünk meg a kálvini mondásról sem: — a nap világosságánál, a mindennapi kenyérnél is fontosabb a jó lelkipasztor és a mennyei kenyér.

Majd arra utalt Révész Imre püspök, hogy a régi váradi bibliа címlapján Szenczi Kertész Ábrahám nyomdájának kettős címere állt, egy szilfára tekergőző szőlővenyige egy magános remetével és az olajfa.

— *A címer példázata* — mondotta — a *magános emberé*. De te nem fogsz magad maradni az olajfánál. Itt lesznek hiveid, egyházad mint Kálvin mondotta, tízezerszámra a családtagok.

Felemelve kezét a püspök ekkor a beiktató szavakat mondotta emelt hangon:

— A Bihari Egyházmegye esperesének megbízásából és meghatalmazásából beiktatlak téged a nagyvárad-újvárosi egyház szolgálatába.

A beiktatás jelképeként a püspök megölelte, megcsókolta az új lelkipasztort.

Ezután elhangzott Tóth József budapest-józsefvárosi lelkipásztor szólóéneke orgonakiséret mellett, a »Szeretlek Isten, végtelen!« Ennek elhangzása után az új lelkész, dr. *Incze* Gábor megtartotta első prédikációját.

Mélységes elfogódással idézte dr. Incze Gábor nagyatyja kemény kálvinizmusát, mély vallásosságát, majd azokat a magyarországi és külföldi stációit, ahol magábaszívta a protestantizmust és a magyarságot.

— Most pedig itt állok ezen a szent földön, ahol harmincnégyezer református dicséri az Istent. *Politikai harcok, társadalmi küzdelmek, osztály- és nemzetiségi ellentétek, faji gyülölet közepette gyönyörködhetünk e igazán az Isten szépségében.* Ha igen, akkor csak úgy, hogy egyek leszünk és akkor a sóhajtás átváltozik diadalénekké.

Az istentisztelet után a presbitérium díszülést tartott.

— **Harminckilós harcsát fogtak a Tiszából.** A legutóbbi szentesi hetipiacra több óriás harcsát vittek eladásra. Az egyik harcsa néhány dekával meghaladta a 30 kilót.

Vígszínház mozgó
Ma 5 és 7 órakor a legizgalmasabb kémfilm:
AZ ELLOPOTT TITOK
Kémek és kémelhárítók élet-halálharca!
Főszereplők: **Paola Barbara, Antonis Centa.**

Hungária filmszínház
MA IS
ZORO és HURU
vígjátéka:
RÉGI SZÉP IDŐK
Előadások: **5 és 7 órakor.**

Apolló filmszínház
MA BEMUTATÓ!
A francia filmművészet egyik legszebb gyöngye Jean Gabin és Madelaine főszereplőkkel:
Örök tűz
Előadások mindennap: ¼4, ¼6 és ⅛8 órakor.

Meteor Mozgó műsora
Szerdán és csütörtökön fél 4. fél 6 és fél 8 órakor csak felnőtteknek!
Simor Erzsi, v. Benkő, Csortos, Bulla Elma, Timár Rácz Vali magyar filmje
Éjfélre kiderül

A Kormányzó mögött ott áll az egész magyar nép

A Független Kisgazdapárt a nemzet függetlenségét és szabadságát hirdette Miskolcon

A Független Kisgazdapárt felsőmagyarországi csoportja Miskolcon tartott gyülést, amelyen a párt borsod-, abauj- és zemplénmegyei hívei vettek részt és a párt több vezetője beszédet mondott.

Szentiványi Lajos országgyülési képviselő, pártigazgató örömmel közölte, hogy az egyetemi ifjúság egy része kiemelkedett a megtévesztő jelszavak gőzéből és tekintélyes számban jelentkezett a pártban. Hangsúlyozta, hogy a demokrácia hívei és hogy a Független Kisgazdapárt sohasem tért le a nemes hagyományok és a becsületes magyar lelkület ösvényéről, **független és szabad Magyarországot akar.**

Nagy Ferenc országgyülési képviselő kijelentette, hogy a kisgazdapárt kénytelen volt egy időn át elhalkulni, mert egy felelőtlen új irányzat felülliciált mindent és megtévesztette demagógiájával a magyar társadalom jelentős részét. Most olyan idők következnek, amikor a parasztságé lesz az a feladat, hogy keményen megállja a helyét és megtartsa a nemzet önállóságát és függetlenségét. Ez a párt az ország legmagyarabb pártja, amely nem más országok boldogulására spekulál. **A kisgazdapárt legtermészetesebb útja az volt, hogy kinyujtsa kezét a magyar ipari munkásság felé.** A magyar ipari dolgozók az elmúlt években önfegyelemmel megmutatták, hogy nekik nem kell a rendbontás. Mindaddig ellenzékiek maradunk, amíg programmunkat meg nem valósítjuk. Szükség van azonban arra, hogy pártunk parasztjellegének megőrzése mellett megnyerjük politikánk számára az értelmiséget, amely a haladás híve.

Bajcsy-Zsilinszky Endre hangsúlyozta, hogy a magyar parasztság józansága, ítélőképessége mindig megbuktatta az alkotmányellenes mozgalmakat és sohasem szakított a magyar emberiességgel. A kisgazdapárt a nemzetiségekkel való emberies magatartás mellett szállt síkra mindenkor. Az igazi nemzeti egységről beszélt ezután. A nemzeti egységhez — mondta — egy nagy vezető személyiség kell, aki mögé felsorakozik az egész nemzet. A nemzetnek megvan ez a személyisége a Kormányzóban. **A Kormányzó mögött ott áll az egész magyar nép.** (Nagy taps.) A személyiség mellett szükség van a nemzeti egységhez egy eszményre is. Ez az eszme **a tiszta demokrácia és az alkotmányosság.** A kisgazdapárt és a szocialdemokrata párt vezetői között létrejött összefogás az alkotmányosságért, szabadságért, függetlenségért folytatott nehéz politikai harcokban született. A szabadsaghare szellemének kell újjáélednie. **A kossuthi szabadságszellemnek kell áthatnia az egész nemzetet.** Az ebben a szellemben megteremtett nemzeti egységet Kormányzónk vezetése mellett hajlandók vagyunk megvalósítani.

Chlorodont

fogpaszta

fehér fogakról, üde és friss leheletről gondoskodik.

A vágóhídi zsírlopások ügye a debreceni törvényszék előtt

Vádlott, aki csak „civilben" akart a tárgyalóteremben megjelenni és megszökött a fogházból, hogy egy kis hazajt egyen

A debreceni törvényszék Fövenyessy tanácsa tegnap vonta felelősségre **a vágóhídi zsírlopások gyanusítottjait,** ifj. Rapcsok József 23 éves Hétvezér-utca 25. sz. alatti lakos hentessegéd négyrendbeli lopás büntettével, Tóth János 24 éves napszámos, Keresztes-utca 40. szám alatti lakos négyrendbeli lopás büntettével, mint másodrendu vádlott és egy fiatalkorú vádlott négy rendbeli lopás büntettevel vadolva kerültek a biróság elé. A tárgyalás megkezdese előtt különös intermezzo történt. **Ifj. Rapcsok József nem akart rabruhába bemenni a tárgyalóterembe, ahol számos ismerőse volt.** Erre megengedték neki, hogy saját ruhajában jelenjen meg a tárgyaláson, többszöri szókési kisérletére tekintettek azonban megbilincselve vezették be a tárgyalóterembe.

Ifj. Rapcsok József kihallgatása során **tagadta a vágóhídi zsírlopások elkövetését.** Vádolva volt 20 darab MAV-tulajdont képező zsák lopásával is. Erre nézve kijelentette, hogy a zsákokat vette s mikor megtudta, hogy azok lopottak voltak, vissza is adta a MAV-nak. A vádnak arra a pontjára nézve, hogy Tóth Jánossal és a fiatalkorúval a vágóhíd kerítésén bemászva, a Magyar Állatkiviteli Szövetkezet tulajdonát képező 3 láda zsirt március folyamán, majd március 20-án az élelmező raktár vágóhídi telepéről további 2 láda zsirt, végül március végén az élelmező raktár és Magyar Húsiparosok Szövetkezete hütőházából a lakat feltészitése után újabb öt láda zsírt elhoptak volna, tagadott. Ugyancsak tagadja a zsírlopásokat Tóth János másodrendü vádlott is, aki mindössze a Hangyától egy üres cukrosláda és a MÁV birtokából egy láda vascsavar elopását ismerte be, azonban **a lopások elkövetésekor is ittas állapotban volt.**

A nyomozati irotok ismertetésénél kitünt, hogy ifj. Rapcsok Józsefet a fiatalkorúak bírósága **évekel ezelőtt már elitélte három hónapra. Akkor ifj Rapcsok 17 társával összebeszélt, két fogházőrt leütöttek és megszöktek.**

A vágóhídi zsírlopásokkal kapcsolatban indított nyomozás során április 1. óta van előzetes letartóztatásban. Az egyik kihallgatás alkalmával **szintén meg akart szabadulni, kézzel nekiugrott a bezárt ablaknak, melynek előtörött üvegei összevagdalták kezét. Ekkor nem tudott megszökni. Május 12-én azonban az előzetes letartoztatás idején megszökött az ügyészség fogházából a kapun át, hazament, megvacsorazott és visszatérve jelentkezett.** Akkor kijelentette, hogy csak azért ment el, mert **meg akart egy kis „hazait".** Május 13-án aztán **a kokeritésen át szökött meg és majdnem egy hónapig rejtozködött otthon. Rejtekhelyén látta is az öt kereső fogházőröket, azok azonban nem vették észre...** Kihallgatása során arra a kérdésre, hogy miért szökött meg, azt válaszolta, hogy azért, mert nem bünös. — A nyomozás során tett vallomásaikat úgy Rapcsok, mint Tóth nagyrészt visszavonták.

Ezután sor került a fiatalkorú vádlott kihallgatására, aki töredelmes bejsmerő vallomást tett és valamennyi lopást magára vállalata. Bünösnek érzi magát.

Tánciskolába járt és abban az időben nem volt munkában, ezért hogy pénzre tegyen szert, bemászott a vágóhíd kerítésén, az ajtót kinyitotta, aztán felkúszott az emeleti helyiségekhez és a lakatot vasreszelővel lereszelve behatolt a helyiségbe, ahonna öt egyenként 25 kg-os láda zsírt elvitt... Ezt talicskán udvarukra tolta és ott elrejtette, majd Budapestről debrecenbe jött ismeretlen ügynöknek 500 pengőért eladta. A lopást teljesen egyedül követte el.

A tanukihallgatások során a kihallgatott vendéglösök és a vádlottak ismerősei azt vallották, hogy nem láttak nagyobb összegeket a vádlottaknál.

Ezután a perbeszédekre került sor, majd a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, mely után Fövenyessy tanácselnök kihirdette a bíróság ítéletét.

A debreceni törvényszék ifj. Rapcsok József esetében a lopásokat nem látta bizonyitottnak, a zsákvásárlás kapcsán azonban egy rendbeli orgazdaság büntettében bünösnek mondta ki és ezért hét hónapi börtönre, Tóth Jánost 3 rendbeli lopás vétségéért 5 hónapi fogházra, a fiatalkorú vádlottat pedig egyrendbeli lopás vétségéért 2 hónapi fogházra ételte. Az ítélet jogerős.

Tengericsuha feldolgozó tanfolyamot létesít a Peterfia-utcai Egyházrész Női Köre

A Női Kör októberben Nőszövetséggé alkul át

Nagy érdeklődés mellett nyitotta meg munkadelutanjait a nyári szünet után tegnap a Peterfia utcai Egyházrész Női Köre a Baltazar teremben. Dr. *Varga* Zsigmondné elnökno közvetlen és meleg szavakkal köszöntötte a megjelent tagokat, kik között sokan már régen dolgoznak a Női Körben, de igen sok az ujonnan belépettek száma is.

A szekrényekből azonnal előkerültek a kézimunkák, fonalak, melyeket még régebben szereztek be és megindult a lelkes munka. Sokan otthonról hoztak anyagot, melyekből majd szebbnél szebb asztalteritőket, divanyparnakat, különböző disztárgyakat varázsolnak a szorgalmas női kezek és a segiteni akaro szivek. Mert *amunkadelutanokon elkeszitett minden egyes darabot jotekony celra forditjak a Női Kör tagjai.* Az egyházrész szegenyeit, iskolasgyermekeket, hadbavonultak családtagjait támogatjak a befolyt penzből, amely evről évre igen jelentekeny összeget tesz ki.

A jelenlevők általános érdeklődésétől kisérve dr. Varga Zsigmondné bejelentette, hogy *októberben a Peterfia-utcai Egyházrész Női Köre Nőszövetségge alakul át, az Egyetemi és a Kistemplomi Egyházrészek Nőszövetségeinek példajára.* A munkakör nagy vonalakban a regi marad, de kibővül a nőszövetségi munka egyes ágaival. Különösen *nagy gondot óhajtanak forditani a nemzetvedelmi munkakra,* mint amelyre ma a legnagyobb szukség van. A nőszövetség megalakitásának tervét dr. Varga Zsigmondé már megbeszélte dr. *Farkas* Pállal, a Peterfia-utcai Egyházrész vezető lelkipásztorával és a tisztikar tagjaira nézve is előterjesztést tett.

A jelelevő asszonyok nagy örömmel fogadták a tervet.

Rendkivüli lelkesedéssel fogadták dr. Varga Zsigmondnénak azt a kijelentését, hogy a Női Kör rövidesen egy *tengericsuha feldolgozó tanfolyamot* akar letesiteni. Dr. Varga Zsigmondné már régen foglalkozik ezzel a gondolattal s közös erővel meg is fogják valósitani azt.

Az elhatározást az érlelte meg dr. Varga Zsigmondéban, hogy az anyaghiány miatt egyre kevesebb és gyengébb minőségü kézimunka anyagot és fonalat képesek beszerezni. Foglalkoznak ugyan ruhavarrással is a szegény gyermekek részére, de ezen felül is dolgozni akarnak.

A tengericsuhából igen sokféle dolgot lehet készíteni: kézitáskát, piaci kosarat, papucsot, szőnyeget, lábtörlőt, széket, sőt asztalt is. Az elkészitett tárgyakat színes festéssel tehetik szebbé és tetszetősebbé. A tanfolyamon minden jelenlevő részt akar venni s meg akarja tanulni ezt az ügyességet. A tanfolyam vezetőjének személyében még nem állapodtak meg.

A feldolgozáshoz szükséges tengericsuhát a Női Kör tagjai a debreceni gazdáktól kívánják beszerezni, akik valószínüleg a legnagyobb készséggel járulnak hozzá a tanfolyam biztositásához, hiszen annak minden darabját jótékony célra fordítják, s debreceni szegény gyermekeket juttatnak általa ruhához és élelemhez.

Nyári napló

1. SZUSZI

Szuszi véleményem szerint a falu legkedvesebb, de egyben legbutább kutyája. Öthónapos, macskó-feje van, bozontos fekete bundája és az orrán, meg a farka végén egy-egy fehér folt ékeskedik. Családom azt állítja, hogy vagy a farka lett fehér az orrától, vagy az orra a farkától, ugyanis ez a két testrész gyakorta összeér, mert az a kedvenc szórakozása, hogy a saját tengelye körül forog és a farkát harapdálja. Egyébként házőrző-ebnövendék, de sajnos rendkívül kevés az ideje házat őrizni, mert egész nap el van foglalva azzal, hogy hol a csirkéket kergeti, hol a fürdőcipőinket szaggatja apró darabokra.

Nahát ez az egyszerü, együgyü öthónapos kiskutya szabaditott meg bennünket egyik legsúlyosabb gondunktól.

Volt ugyanis a mult héten egy jótékonycélu előadás, tánccal, konfetticsatával és tombolával egybekötve. Ezen a tombolán családunkat óriási szerencse érte. — Megnyertük a főnyereményt: egy üveg illatos, gyönyörü falusi zsírt. Megnyertük, hazahoztuk, de pillanatnyi örömmámorunkat mihamar töprengő aggodalom váltotta fel. Nem vezetünk itt háztartást, vendéglőből hozatjuk az ebédet és kiszámítottuk, hogy ha reggelire és vacsorára naponta zsíros piritóst, hagymás paprikáskrumplit, ránttottát és más ezekhez hasonló, tékozlóan zsíros lakomát készitünk is spirituszfőzönkön, még akkor is megmarad szeptember elsején egy fél kiló zsírunk, amit — szállitási engedélyünk nem lévén — csak a legkörmönfontabb és társadalomellenes csempészfurfanggal büvészkedhetünk haza, Pestre.

Tekintettel arra, hogy a Carmen cimü opera csempész-kórusát kivéve, hasonló mentalitású elemekkel sohasem rokonszenveztünk és holmi bicikli-szabálytalanságokon, ablakon át történt porrongy-kirázásokon és késedelmes adófizetésen kivül soha nem kerültünk összeütközésbe hatósági rendelkezésekkel — meglehetősen izgatott bennünket ez a dolog, sőt bizonyos mértékig azt is meg tudtuk már érteni: milyen érzés lehet az, amidön valaki a saját zsírjába fullad.

Tegnap délben aztán egész hirtelen és nem remélt módon oszlottak el nyaralásunk egéről a zsír-okozta gondfellegek. Hazajöttünk a strandról, ott találtuk az asztalon a zsírosüveget, harmadrészben kiürítve és az asztal alatt Szuszi kutyát, összehúzódzkodva és rendkívül bubánatosan.

Kisebbik fiam szerint Szuszit a rossz lelkiismeret bántotta.

Szerintem a gyomorgörcs.

Feleségem megmérte a zsír és megállapitott, hogy Szuszi egy fél kilót evett meg.

Mire nagyobbik fiam úgy vélekedett, hogy ha Szuszi épp azt a fél kilót tüntette el, ami fölösleges volt, akkor ez az állat egész váratlan és szellemes módon oldotta meg összes elképzelhető zsír-problémáinkat, tehát ha volt ezen a világon Kolumbusz tojása, akkor Szuszi joggal nevezhető Kolumbusz kutyájának.

2. PALI

Pali, a fiam egyik barátja és úszópartnere.

Nyulánk, barna, szelid fiu. — Csendesnek látszik, finomnak, jól neveltnek és épp ma akartam hosszabb értekezést tartani a fiamnak arról, hogy jó lenne ezt a Pali gyereket nem csak a vizisportok terén tekinteni követendő példának, hanem úgy egyébként is, meggondoltság, fékezettség és — mint mondani szokás — általános magaviselet tekintetében.

Közben azonban megismerkedtem Pali egyik itteni hölgyrokonával, aki a következő két anekdotát mesélte:

a) Pali nyolcéves korában légtornászt játszott öccsével. A légtornászt úgy játszották, hogy Pali pesti lakásuk egyik ablakrácsába beleakasztotta a lábát, az öccse kimászott a rácson és Pali, fejjel lefelé függeszkedve, kézenfogva lógatta le öccsét a harmadik emeletről.

b) Mikor Pali ötéves volt, az öccse meg három, a két fiú Pali rábeszélésére kiállott a budai Linzi-lépcső aljára, az ott tanyázó koldusgyerekek közé és azokhoz hasonlóan két- és tízfilléres könyöradományokat gyüjtött sapkába. Egy adakozó néninek megesett a szive a két, ragyogótiszta koldúsgyereken és azt kérdezte tőlük:

— Ó, édes ártatlan gyermekeim, hogy kerültök ti erre a szomorú sorsra? Mi az apátok?

— Főmérnök — mondta Pali őszinte egyszerüséggel és azt hiszem: ezek után talán mégsem fogom fiamat arra buzditani, hogy a jövőben szigorúan kövesse ennek a Pali gyereknek úgynevezett példaadását.

Zágon István.

A reszegei halálos vasúti szerencsétlenség ügye az ítélőtábla előtt

Az Érmihályfalva és Nagykároly közötti vonalon Reszege állomáson **1941 decemberében halálos szerencsétlenség áldozata lett Kaszas István és Erdélyi István debreceni MÁV alkalmazott.** A szerelvényt, amelyet Németh József vezetett, kitolatták a reszegi állomásról egy közeli homokbánya melletti vágányra. Havas, ködös téli nap volt és Székely Lajos fütő, aki a hosszu szolgálatban nagyon kimerültnek érezte magát és át is fázott, borért ment az 500 méternyire levő kocsmába, majd visszatérése után a mozdonyvezető szintén elment három deci bort elfogyasztani. Távolléte alatt, anélkül, hogy erre engedélye lett volna, **a fütő megindította a szerelvényt a reszegi állomás felé, közben a ködben szemközt jött egy tehervonat, összeütköztek, több vasúti kocsi megrongálódott és a tehervonat két fékezője, Kaszás István és Erdélyi István oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy egyikük a helyszinen, másik a nagykárolyi kórházban meghalt.**

A szatmári ügyészség gondatlanságból okozott emberölés cimén vonta felelősségre Németh Józsefet és Székely Lajost. A törvényszék azonban a mozdonyvezetőt felmentette a vád alól s a felelősséget csupán Székely Lajos terhére mondotta ki, azzal az indokolással, hogy **a fütőnek a forgalmi utasitások szerint nincs jogában a szerelvényt megindítani.**

A tábla ujból kihallgatta a vádlottakat és bizonyitás kiegészitését is elrendelte, aminek során azonban lényeges ténykörülmények nem derültek ki. Többórás tárgyalás után a tábla ítéletében az elsőrendü vádlottra vonatkozólag megváltoztatta a törvényszék ítéletét. Németh József mozdonyvezetőt gondatlanságból okozott emberölés vétségében bünösnek mondotta ki és **háromhónapi fogházra ítélte azzal az indokolással, hogy a mozdonyvezetőnek a gőz alatt levő mozdonyt elhagynia nem szabad s igy a felelősség a bekövetkezett szerencsétlenségért őt is terheli.** A másodrendu vádlottra nézve azonban helybenhagyta a tábla a törvényszék ítéletét, nem változtatva meg a bünösség minősitését sem, amely szerint Székely Lajost nem gondatlanságból okozott emberölés, hanem közveszélyes rongálás miatt ítélte el az elsőfoku bíróság.

A tábla egyidejüleg megállapitotta az elitéltek magánjogi felelősségét is az áldozatok hozzátartozói javára.

Az elitéltek és védőjük semmisségi panasszal éltek.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass !

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szeptember 11-én reggel 8-tól szeptember 18-án reggel 8-ig : „Kossuth', Piac u. 26. telefon: 29-56. — „Magyar Korona Kálvin-tér 15. telefon: 16-06. „Arany Jánso" Csapó u. 66, telefon: 11-78. — „Hungária" Szoboszlói út 4 F., telef.: 32-50.

A kifordított ruha és a foltozott cipő

időszerűségét is érintette beszédében **Szász Lajos** közellátásügyi miniszter. Hangoztatta, hogy ma félre kell tenni az álszemérmet s nem szabad szégyenkezni a háború természetes következményeként beállott helyzet miatt.

Jól esik legfelsőbb helyekről is hallani ezt az egyenes és természetes beszédet. Ezzel igazolva érzik magukat azok, akik már eddig is magától értetődőnek vették például a kifordított ruhát s a foltokat.

A háború új divatot hoz be s ebben a divatversenyben az lesz a győztes, aki a legegyszerűbben és a legidőszerűbben tud öltözködni.

Ma nem dicsőség az, ha „fekete" még „valódi", vagy valódinak mondott anyagokat, ruhakelméket tud szerezni az ember. Természetes, hogy mindenki igyekszik tartós és lehetőleg ízléses holmikat vásárolni, de csakis akkor, ha azokra szükség van. Aki pedig tízszeres, sőt többszörös árat megad egy-egy darabért csak azért, hogy eleganciájával kitünjék a többiek közül, nem árul el olyan komoly felfogást, mellyel pedig mindenkinek rendelkeznie kellene. Hála Istennek, ilyen esetek egyre ritkábban fordulnak elő s az ember előbb kénytelenségből, aztán észszerűségből kezd nem annyira törődni a divattal. Legfeljebb a megváltozott divat érdekli.

E megváltozott divat legnagyszerűbb divattervezői az édesanyák, a feleségek, akiknek szerető szive, leleményessége megtalálja a módját annak, hogy a régi ruhából újat, ízléseset varázsoljanak. S az a gyermek, az a férfi, aki büszkén viseli a megfoltozott, vagy akár a szabó által kifordított darabot, jó példát ad azoknak is, akik még mindig nem tudnak lemondani a régiről.

A nők manapság azon versenyeznek ,ki takarít meg több harisnyát a téli hónapokra, vagy kinek van legszebben „megstoppolva", azaz beszőve a harisnyája. Az is kénytelen lesz törődni a harisnyabeszövés sokak által unalmasnak tartott mesterségével, aki ezelőtt rögtön új párat vásárolt, amint egy szem leszaladt a régi selyemharisnyán.

És itt vannak a cipők. Ki tagadná, hogy nem nagyobb kincs a régi, még jó bőrből készült cipő, mint az új, amelynek már gumi vagy fa a talpa és egyéb hiányosságok is mutatkoznak benne. A folt tehát a cipőn sem szégyen s nem rontja el az öltözködés összhangját.

A háború tehát kényszerűségből agyan, de egyszerűségre és természetességre szoritja a ma emberét. Csak a tisztaságot tartja feltétlenül fontosnak, ezt pedig még a nehéz szappanviszonyok között is biztosítani tudjuk.

Kövessük tehát bátran és gátlásoktól mentesen az új divatot s abból legalább az egyszerűséget és józanságot igyekezzünk átvinni majd a boldog békeidő divatjába is.

— **A m. kir. Gazdasági Akadémián a beiktatások és beiratások szeptember hó 15-ig tartanak.** Az előadások szeptember 17-én kezdődnek. Az akadémián az ünnepélyes megnyitó szeptember 16-án lesz.

14 havi fogházat kapott a kocsisgyilkos szolnoki telekkönyvvezető

A szolnoki törvényszék egyévi és kéthónapi fogházra ítélte Baudis László szolnoki telekkönyvvezetőt, aki augusztus 20-án hajnalban lelőtte Bobács Ferenc bérkocsist, mert az társától elfogadta a viteldíjat.

A bíróság gondatlanságból okozott emberölés vétségében mondotta ki bünösnek Baudist aki bevallotta, hogy valóban ráfogta pisztolyát a bérkocsisra, de abban a hiszemben nyomta le ijesztésképpen a ravaszt, hogy a fegyver zár várja csukva van és nem sülhet el. Elmulasztotta megnezni, hines-e csőre töltve Az ítéletet megfellebbezték.

— **Tasnádi Nagy Andrást megoperálták.** Budapestről jelentik: Tasnádi Nagy Andrást, a képviselőház elnökét hétfőn délután arcüreggyulladással megoperálták. A betegnek néhány hét teljes nyugalomra van szüksége.

— **Évadnyitó bibliaóra a kistemplomi egyházrészben.** A kistemplomi egyházrész vezetősége ezúton hozza a gyülekezeti tagok szives tudomására, hogy a szokásos központi bibliaórák ma, szerdán délután 5 órakor ismét megkezdődnek a Révész-tér 2. szám alatti gyülekezeti teremben. A bibliaórák ezentúl minden szerdán ugyanazon helyen és időben megtartatnak. A bibliakör régi tagjait és minden érdeklődő testvért szeretettel hívja és várja az egyházrész vezetősége.

— **A Csapó-utcai egyházrész** vegyes bibliaköre ma délután tartja szokásos összejövetelét a Szappanos-utca 16. szám alatt levő gyülekezeti otthonban. Erre az összejövetelre mindenkit szeretettel hív az egyházrész vezetősége.

— **Vitézi telekadományozások.** A Kormányzó Úr Őfőméltósága vitéz Papp Lajos tartalékos szakaszvezető, földművesnek a debreceni 14.107. számú telekkönyvi betétben 31.855/9 és 31.855/10. helyrajzi számok alatt felvett 11 kataszteri holdat és 1484 négyszögölet, — vitéz Kálmán István tartalékos tizedes, földművesnek a debreceni (Hajdú vármegye) 14.107. számú telekkönyvi betétben 31.855/3. és 31.855/4. helyrajzi számok alatt felvett 11 kataszteri holdat és 1486 négyszögölet, — vitéz Cseppentő János tartalékos szakaszvezető, földművesnek a debreceni (Hajdú vármegye) 14.107. számú telekkönyvi betétben 31.855/1. és 31.855/2. helyrajzi számok alatt felvett 11 kataszteri holdat és 1486 négyszögölet mint vitézi telket adományozta.

— **Pest vármegye törvényhatósága közgyűlésén Viczián István főispán hangoztatta, hogy a hatóságok nem kapnak kellő segítséget a visszaélések ellen a társadalom részéről.** Légió azoknak a száma, akik tudnak visszaélésekről, de senki, vagy csak igen kevesen tesznek feljelentést. A hatóságok csak konkrét adatok birtokában gondoskodhatnak méltó büntetésről és kielégítő állapotok teremtéséről. Kéri a társadalmat, jöjjön segitségül a nehézségek leküzdésében.

— **Halálrasujtotta a villanyáram** Szőke Gyula 13 éves somlószőllősi fiút, aki felmászva az egyik villanyoszlopra megérintette a vezetéket.

* **Zempléni Buri Lajos és fia** cigányzenekarával szeptember hó 15-től minden este a Kis Pipa étteremben muzsikál.

* **Házasság.** Kalán Gábor pénzügyőri I. o. vigyázó és Ónody Magdolna szept. hó 13-án házasságot kötöttek.

* **Dr Naményiné** Szentendrey Olga gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában szeptemberben kezdő tanfolyam. Vidékieknek vasútkedvezmény. (Batthyány-u. 1. Telefon: 20-77.) Debreceni tanker főig. engedélyszáma: 6475/1941—42.

— **Csomor Gyula adománya a tűzkárosult Szabó Gábor és családja részére.** Szabó Gábor részére, akinek kis téglavetői házában tűz ütött ki, mely egész évi kenyérrevalójától megfosztotta a családot, Csomor Gyula mozitulajdonos, városi törvényhatósági bizottsági tag 10 pengőt küldött. A nemesszívű és példamutató adományt eljuttattuk Szabó Gábor és családjának.

— **Új hadapród-karpaszomány a honvédségben.** A Honvédségi Közlöny közli azt a miniszteri körrendeletet, amely szerint honvédségünkben a hadapródőrmesterek, a tiszti vizsgát tett karpaszományosok, valamint ama csapatállományú póttartalékosok, akik a zászlósi tanfolyamot elvégezték, ezután az eddig viselt karpaszomány helyett a zubbony ujján sárga karpaszományt viselnek, amelynek közepén kétmilliméteres piros beszövés vonul végig. Az új karpaszomány teljesen azonos a honvéd-hadapródiskoláéval. A karpaszomány viselői közül a jövőben a hadapródőrmesterek a köpenyhajtókán ezüst, a hadapródtisztesek tábori színű kisgombot viselhetnek.

— **Laval francia miniszterelnök Vichyben vasárnap szűkkörű búcsúebédet adott a távozó Bakách-Bessenyei György magyar követ tiszteletére.** Az ebéd a legszivélyesebben folyt le és a francia miniszterelnök igen melegen búcsúztatta a magyar követet. Pétain államfő kedden adott ebédet báró Bakách-Bessenyei György tiszteletére.

— **Az osztálysorsjáték húzásán** 10.000 pengőt nyert: 91824 92128. 5000 pengőt nyert: 48351. 4000 pengőt nyert: 4192 70864. 3000 pengőt nyert: 12881 18528. 2000 pengőt nyert: 40290. 1000 pengőt nyert: 6142 6312 19417 32218 54777 63448 69263 73897 75604 75608 76708 81930 86615 91733 95072. 800 pengőt nyert: 1589 15931 25181 30399 65084 78901 81969. 600 pengőt nyert: 68 42909 47272 65759 70877 75434 75840 98292. 500 pengőt nyert: 624 2568 14007 14680 17072 23228 23870 40801 40980 46086 55991 59609 62312 64202 71342 72607 73837 82338 85207 98117. 300 pengőt nyert: 1634 1229 1702 4908 7115 7694 8473 8967 9389 9943 11695 15069 15851 16631 16813 19070 27312 27814 30557 30809 31763 34133 35256 38248 38465 39028 42519 46418 47973 51004 53111 54329 55027 56791 56935 57168 58210 60949 67463 69987 70493 71578 71685 72862 81016 82628 84506 87255 87979 88504.

— **A horvát miniszter rendeletet adott ki,** melynek értelmében az olaszoktól visszacsatolt területek férfi lakosságának 1908-tól 1925. évfolyamig katonai szolgálat teljesítésére jelentkezniök kell. Névre szóló behívókat nem adnak. A nem jelentkezőket katonaszökevényként kezelik és büntetik.

— **A koránkelő telt kosarat talált ajtaja előtt.** Özv. Balogh Lászlóné Bíró-utca 10. szám alatti lakos bejelentést tett a rendőrségen, hogy a kora reggeli órákban, amikor kilépett lakása elé, ott egy tele kosarat talált, melyben szőlő, szilva, egy kilónyi szalonna, kendő, okmányok és két pénztárca volt 10 pengővel, összesen 150 pengőnyi értékben. Az értékes tartalmú kosarat vagy egy szórakozott asszony, vagy megzavart tolvaj hagyhatta a ház előtt. A rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot.

Üzenetek a frontról

Illyés István honvéd a Z/514 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe szüleinek és a Bereczky-családnak, hogy szabadságáról rendeltetési helyére szerencsésen megérkezett. Mindenkit csókol, Ilonának külön sok csókot küld. Jó tanulást ! Az ismerősöket szívből üdvözli.

Szabó Gábor honvéd az F/681 tábori postaszámról üzeni szüleinek Debrecenbe, hogy jól van. A kórházat már elhagyja. Rövidesen hazajön, addig is szerető csókjait küldi. Az ismerősöket üdvözli.

Sarkadi József zászlós az F/708 tábori postaszámról szeretettel üdvözli szüleit és ismerőseit Debrecenben. Értesíti őket, hogy öccse már közel jár, de még nem érkezett meg. Csomagot vár. Szeretettel csókol mindenkit.

Gombos József őrvezető a B/939 tábori postáról üzeni szüleinek és testvéreinek Mikepércsre, hogy egészséges, ne aggódjanak érte. Mindenkit csókol.

Kiss Gábor honvéd a P/939 tábori postaszámról üzeni Hajdúböszörményben lakó szüleinek és Makláryéknak, hogy semmi baja, teljesen egészséges. Kéri, gyakran irjanak. Csókot, üdvözletet küld.

Bordán Imre honvéd szeretettel köszönti szüleit és menyasszonyát. Semmi baja nincs, ne aggódjanak érte. Kéri, irjanak sűrübben.

Katona János honvéd a Z/610 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó szüleinek és sógorának, hogy egészsége kifogástalan. Szerető csókjait küldi, kéri, hogy gyakran irjanak.

— **Hétfőn este légi riadó volt Szófiában.** Idegen repülőgép nem érintette a bolgár fővárost.

— **A budapesti büntetőtörvényszék rögtönítélő tanácsa** kedden vonta felelősségre Szalkai János és Paraszka László napszámosokat, akiket az ügyészség azzal vádolt, hogy a Baross-téren és környékén padon ülő vagy alvó, nagyobbrészt szegény munkásembereket kifosztottak. Két hónap alatt 30—40 ilyen lopást követtek el. Tettük egy részét az elsötétítés alatt követték el. A rögtönítélő bíróság az ügyet rendes bíróság elé utalta, mert az egyik sértett távolmaradt s a bíróság úgy találta, hogy ennek a sértettnek tanukihallgatása nélkül az ügy nem bírálható el.

— **Egy babaarcú nőt gyanúsítanak Schrank Béla likőrgyáros meggyilkolásával.** Most újabb nyomot kapott a rendőrség, egy babaarcú szőke nőt keresnek, aki minden szombaton felment a likőrgyároshoz a verseit gépelni. A nő 30 éves, 170 centiméter magas. A likőrgyáros meggyilkolása előtt néhány nappal igen értékes ezüst cigarettatárcát adott valakinek. A tárcában „Feri" bevésés volt és Schrank pontos feljegyzései elárulták, hogy ezt a tárcát a szombati nő kapta ajándékba. Néhány nappal ezelőtt egy pesti zálogházban kölcsönt vettek fel erre a tárcára.

— **Amerikai fogságba került egy hírneves búvárhajó-parancsnok.** Washingtonból jelentik: A haditengerészeti minisztérium közölte, hogy foglyul ejtették azt a búvárnaszád parancsnokot, akit kitüntettek az Arc Royal angol repülőgépanyahajó elsülyesztéséért. — Friedrich Gugenberger sorhajó hadnagy a mostani háború leghíresebb búvárnaszád parancnoka most az Egyesült Államokban fogoly, miután Brazilia partján egy amerikai járőr nemrégiben megsemmisitette a búvárnaszádot. Gugenbergert hat német tengerésszel együtt kimentették. (MTI)

— **Feltörték az Arany Bika söntésének szekrényét** és ismeretlen tettes evőeszközöket, férfi nyakkendőt, borotvaszappant és filmtekercseket lopott. A rendőrség a lopás ügyében őrizetbe vett egy gyanúsítottat.

A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte a vitéz Seres Gyula ezredest elgázoló sofőrt

Dr Nyerges Miklós vizsgálóbíró tegnap délelőtt hallgatta ki Kiss Sándor hajdúböszörményi tűzoltó-sofőrt, akit gondatlanságból okozott emberöléssel gyanusitanak vitéz Seres Gyula ezredes halálos szerencsétlenségével kapcsolatban. A műszaki szakértői vélemény megállapította, hogy a böszörményi mentőautónak, melylyel a halálos autógázolás történt, rossz volt a fékje és az előzésnél is olyan szabálytalanságok látszanak felmerülni, melyek kimerítik a gondatlanság gyanuját.

A kihallgatás befejeztével dr Nyerges Miklós vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Kiss Sándor tűzoltó sofőrt, aki a vizsgálóbíró döntésével szemben felfolyamodással élt.

Kriptabetörő garázdálkodik a Hatvan-utcai temetőben

Dr Csáthy Dezső ügyvéd feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmult éjszaka a Hatvan-utcai temetőben levő családi sírboltot felbontva, a koporsók fedelét feltörte és a halottakon levő ékszereket valószínüleg ellopta.

Egyelőre még nem lehetett megállapitani, hogy a kriptabetörő valóban vitt-e el ékszereket. A rendőrség a sírrabló kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— **Bombabiztos légoltalmi pincékben tartottak több istentiszteletet** Helsinkiben, minthogy a templomokat ellátták a szükséges óvóhelyekkel. (MTI)

— **A magyar hősök emléktemplomát** építteti fel Pestszentlőrinc társadalma az Erzsébet-telepen, az ezeréves határok védelmében hősi halált halt katonák emlékére.

— **Az öngyilkos asszony levelet írt az Úristennek és a férjének.** Miskolcról jelentik: Juhász Mátyásné 24 éves bodvaszilasi asszony felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már halott volt. A fiatal asszonynak rendezett anyagi ügyei voltak, házassága is harmonikus volt, öngyilkosságának okát nem tudják. A padláson, ahol holttestét megtalálták, két levelet találtak, az egyiket az Úristennek, a másikat a férjének irta, bocsánatot kérve, hogy öngyilkos lett.

— **Megvesztegetés kísérlete miatt** a Kúria egyhavi fogházra és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte Bruckstein Sándor bustyaházi fakereskedőt, aki egy házkutatáskor pénzt küldött a csendőröknek, hogy engedjék szabadon.

— **Házasságszédelgésért** félévi börtönre ítélte a Kúria Rákos András 29 éves fütőt, aki nős létére 2300 pengőt csalt ki egy leánytól azzal a mesével, hogy erre az összegre szüksége van a bontóper iratainak megszerzésére.

— **Halálos szerencsétlenség a Palatinus-strandon.** Halálos szerencsétlenség történt a budapesti Palatinus-strandon. A fürdő alkalmazottai fürödtek. Matusek Károly 16 éves kertészinas tréfából a vízkeverőkamarába bujt. Súlyos kénhidrogénmérgezést szenvedett és meghalt.

— **Kifogták a Dunából egy öngyilkos szolgabíró holttestét.** Budapesten az Ybl Miklós-tér közelében egy 45 év körüli férfiholttestet fogtak ki a Dunából. A zsebében Dóra Mihály tb. szolgabíró nevére kiállított iratokat, 50 pengő készpénzt és lóversenytiketteket találtak. A szolgabíró valószínüleg öngyilkosságot követett el.

— **Marosvásárhely törvényhatósága** elhatározta, hogy Herczeg Ferencet, a jubiláns írót a város díszpolgárává választja.

— **Másodszor is kivirágoztak a gesztenyefák** az aradi közkertben és a Maros partján.

— **Nem mindennapi szerencsétlenség érte** Frankenstein Miklósné nagybányai piaci árust. A piac standján levő maximális árakat jelző tábla a fejére zuhant és súlyos sérüléseket okozott.

Gyászrovat

Hüse Péterné Dobi Sára 57 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön öt órakor lesz a 3. számú ravatalozóból. Lakás: Barcaság-utca 36. Gebauer cég rendezi.

Bajdó István 66. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a köztemető II. B) ravatalozójából. Lakás: Apafi-utca 33. Bartha vállalata végzi.

Özv. Abert Károlyné Domján Zsuzsánna 86. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Maróthy György-utca 10. Bartha vállalata végzi.

Anyakönyvi hírek

Születések: Balogh József erdőör, Hajdúhadház, fiú József. Orbán István gazd.-cseléd, Bánk 55, leány Margit. Kovács Béla MÁV. lakatos, Szép u. 7. fiú István. Dr Aberle Lajos orvos, egy. tanársegéd, Ajtó u. 2, fiú Lajos. Rusznyák József alkalmi munkás, Kishegyesi út 1. sz. fiú Sándor. Gál Károly gépészékovács, Tetétlen, leány Julianna. Fosztó Gy. alkalmi munkás, Nagyléta, fiú György. Erdei Sándor napszámos, Erdei u. 2. fiú Sándor. Alibán Mihály hentes, Nyil u. 66, fiú Tibor. Dr Végh Lajos klinikai orvos Vigkedvü Mihály u. 17, fiú Csaba. Fehér László cipészsegéd, Pereces u. 18, fiú István. Ö. Nagy Gábor kubikos, Barcaság u. 46, fiú Gábor. Buda Lajos földmüves, Ottomány, fiú Lajos. Láng István fm. Valláj, leány Valéria. Jandura János földmüves, Nagycsere 108, leány Eszter. Kaszás Mihály kertész, Hegyi Mihályné u. 17, leány Ilona. Tóth Ferenc alkalmi munkás, Nagycsere 95 B., fiú Ferenc. Szöllös András alkalmi munkás, Hajdúhadház, leány Eszter. vitéz Szatmári József ht. törzsörmester Sámsoni út 6, fiú József. Janitor Mihály alkalmi munkás, Pósa u. 50. leány Erzsébet. Pető József asztalossegéd, Türr u. 10, fiú József. Hüse István malommunkás, Homok u. 6, leány Katalon. Dr Bodor Pál körorvos, Érmihályfalva, leány Gabriella. Gál Lajos MÁV órabéres, Csokonai u. 50, leány Mária. Sári Lajos kisbirtokos, Bellegelö 431, fiú István. Dr Farkas István rep. főhadnagy, Pápay József u. 14, fiú István. Oláh Béla felesbérlö, Bellegelö 223, fiú István. Nagy Sándor lelkész, Mezősas, fiú Iván.

Eljegyzések: Tömöri Ferenc töldmüves, Szepes 23—Dobó Erzsébet, Szepes 12. Almási János cipészsegéd, Öcsény—Nagy Róza Ferenc József u. 38. Kaskötö Ferenc szobafestösegéd, Fogarasi u. 4—Dobi Róza, Létai út 36. Miszti István szabósegéd, Doberdó u. 34. —Kerékgyártó Mária, Búza u. 3.

Házasságkötések: Szabó József gazdálkodó, Konyár—Tóth Rozália, Nyil u 91. Lénárd Ferenc ht. örmester, repülö-tér—Nagy Éva, Mikepércsi út 7. Szabó Ferenc gyárimunkás, Teleki u. 64—Kovács Margit, Varga u. 15. sz. Dr Miklósi Ferenc rendör s-fog. Hajdúböszörmény—Papp Irén, Honvéd u. 54. Papp Sándor áll. h.-tanító. Gyula—Demeter Ilona, Jerikó u. 43. Anton János földmüves, Pavillon-laktanya—Daru Julia, Nagyhegyes 2. Nagy Béla postaaltiszt, Miklós u. 18.—Kozma Erzsébet, Szappanos u 13. sz. Makai Lajos ny. MÁV—Szabó Jolán, Toldi u. 15. Kmies Lajos földmüves—Kerepesi Anna Bellegelö 44. Ötvös Tibor állomás felvigyázó, Vargakert u. 6.—Makara Olga, Közép u. 9. Kerékgyártó István kömüvessegéd, Busi u. 16.—Szabó Mária, Jánosi u. 40. sz. Kovács Imre tizedes, repülö-tér—Kiss Katalin, Ferenc J. u. 63. Szendrei Barnabás szakasz vezetö, Harsányi G. u. 11—Bánhidi Margit, Bujdosó u. 40. Kovács Ferenc kereskedösegéd, Szegfü u. 4.—Erdei Ilona, Pacsirta u. 6. Koszorús József orvoshadnagy, Orosháza—Asztalos Vilma, klinika-telep. Földesi László kömüvessegéd, Kászony u. 15.—Girus Juliánna, Károly Ferenc J. u. 34. Sipos Lajos lakatossegéd, Dobó u 33—Pál Irén, Bocskai-tér 3. sz. Szabó Miklós lakatossegéd, Füvészkert u. 6—Tibai Lidia, Perényi u. 1. Nagy József magánzó, Kismarja—Egresi Eszter, Arany János u. 23.

Halálozások: Szoboszlai László ref. 13 hónapos, Barcaság u. 23. Katonka Mártonné ref. 67 éves, Bercsényi u. 36. Bihari Klára ref. 17 éves, Erzsébet u. 22. Kiss Lajosné ref. 42 éves, Szotyori u. 2. Fülöp Béláné izr. 64 éves, Rákóczi u. 29. Kunkli Erzsébet ref. 49 éves, Pallag Kovács Sándor ref. 56 éves, Kishegyesi út 32. Varga József ref. 16 éves, Tiszacsege. Lefkovics Márton izr. 47 éves, Kossuth u. 51. Katona Sándorné rk. 21 éves, Püspökladány. Bányai Emilia ref. 10 napos, Haláp 143. Mill József ref. 76 éves, Kishegyesi út 40. Nata Lajos rk. 83 éves, Kishegyesi út 40. Szoboszlai Margit ref. 16 hónapos, Tegez u. 61. Hüse Péterné ref. 58 éves, Barcaság u. 36. Deczki Róza ref. 5 hónapos, Rakovszky u. 18. sz. Aranyi Imre ref. 37 é. Vágóhíd u. 5. Dávi István ref. 58 éves, Balmazujváros. Varga László ref. 11 hónapos, Tegez u. 22. özv. Zeke Lászlóné ref. 78 éves, Temető u. 37 e. Ormosi Viktor rk. 1 hónapos, Bercsényi u. 40. Orosz Gyula rk. 3 hónapos, Szárazi Ferenc u. 5. Harsányi Sándor ref. 72 éves, Poroszlay út 59.

—A m. kir. igazságügyminiszter Ecsedi Ferenc debreceni lakost, igazolványost, a II. o. altisztek csoportjába letartóztató intézetai örré nevezte ki.

Uj könyvek

SZABÓ PÁL: EMBEREK

A népi szellemü irók sorában különleges helyet foglal el Szabó Pál, aki egy évtizeddel ezelött tünt fel egy regénnyel, amelyre felfigyelt az egesz irodalmi világ. Móricz Zsigmond volt az első, aki boldog örömmel üdvözölte az uj irót, aki egyszeru földmüves ember és ma is néhany hold földecskéjén küzködve végzi a földmüves ember munkáját. Első regényét, az *Emberek*-et uj kiadásban adta ki most a Franklin Társulat. Szabó Pál saját fiatal kora történetét irta meg benne. Elmondja, hogy parasztsorsban eltöltött gyermekkor után hogy ébredezett benne a vágy az élet magasabbb formái iránt. Született elbeszélö irta ezt a könyvet, aki világosan látja osztálya életformáit, helyzetét a világban, jellemző alakjait, szándékait és azokat az apró szépségeket, amelyek életét elviselhetövé teszik. Az *Emberek* a maga nemében egyedülálló könyv, tele eredeti magyar zamatú érdekességgel, az olvasó megrendülve és elragadtatva teszi le olvasása után a kezéből.

JÓKAI MÓR: ERDÉLY ARANYKORA

Jókai halhatatlan regénye uj kiadásban kerül a közönség kezébe A nagy mesemondó, a magyar elbeszélö müvészet mestere ebben a regényében is elbüvöli az olvasót. Az *Erdély aranykora* az önálló erdélyi fejedelemség utolsó évtizedeiben, Apaffy Mihály fejedelem uralkodásakor játszódik és elvonulnak benne a kornak jellemző történelmi alakjai Hogy Jókai mennyire él ma is, azt mindennél jobban bizonyítja, hogy regényei, amelyeket pedig mondhatni mindenki olvasott már, uj meg uj kiadásban jelennek meg és minden uj kiadás megtalálja a maga lelkesedö közönségét. Jókai ma is a legnépszerübb magyar iró, az idök minden változása közepette költöi tekintélye és népszerüsége rendithetetlenül áll. Az *Erdély aranykora* uj kiadásával a Franklin Társulat ajándékozta meg olvasóközönségünket.

Szüret

Szüret lesz már nemsokára,
Utazzunk el Hegyaljára.
Vadregényes szép vidéke
Édes hazánk ékessége . . .
Tokaj ekkor oly látványos,
Daltól zeng a híres város.
Itt a szüret nagy ünnepély,
Jókedv árad, derüs, kedély,
Mely felvidít szívet-lelket,
S ha zápor sem ront el kedvet,
Felvonulnak zeneszóval,
Rezesbandás indulóval
Színpompás népviseletben
Számuk több mint kétszázhetven.
Statisztán és főszereplök,
Jól táncolók, jól éneklök,
Erről bárki meggyözödhet.
Játékukba gyönyörködhet
Sok-sok néző a szabadban,
Hogyha éppen derüs nap van.

Schirf István.

Kettős halálos ítélet Nyiregyházán

A nyiregyházi törvényszék rögtönítélö tanácsa halálra ítélte Fencsik György és Fálisz József ungpetróci lakosokat, akik Nyirbátor községbe utaztak és ott az elsötétítés ideje alatt egyik betörést a másik után követték el. A lopott holmikkal visszautaztak Ungvárra, ahol az orgazdák várták a zsákmányt.

A kemencén át hatolt be a tettes a szobába és ellopott 25 kiló lisztet

Varga Antal pocsaji sármunkás cigány feljelentést tett a csendörségen ismeretlen tettes ellen, aki míg ö Biharkeresztesen temetésen volt, konyhaajtóját kifeszítette, bebujt a kemencébe, annak falát benyomta és igy behatolt szobájába, ahol 20 kg nullás és öt kg kenyér lisztet ellopott.

A csendörség megindította a nyomozást és csakhamar elfogta a tettest Zs. Antal Lászlóné, szül. Lakatos Erzsébet személyében. Mikor kiderült, hogy ki a tettes, Varga Antal kijelentette, hogy bár nagyon csunya dolog volt Zs. Antalnétól, hogy a kemence falát is tönkretette és lopott is töle, de mivel rokonságban vannak, nem kívánja megbüntetését.

— Kétszer termett az almafa és másodszor virágzik az orgona. Ritka eset történt Józsán vitéz Tamás József Kiskert 731. szám alatti kertjében. Egyik almafa, amelyik az idén már kétszer termett, harmadszor is kivirágzott. Hasonló eset történt Tiszaföldváros, ahol özv. Pósa Miklósné kerjtében másodszor is termést hozott az almafa. Ugyanott Balogh Benjáminné kertjében az orgona másodszor is kivirágzott.

Hirdetmény

Értesitjük a t. utazóközönséget, hogy 1943 szeptember 16-tól, csütörtöktöl kezdve további intézkedésig — csak hétköznapokon — a 12. sz. viszonylat MÁV p. u.—Gazdasági Akadémia vonalon a Vigadótól 14 óra 25 perckor induló és Gazdasági Aakadémiától 13 óra 46 perckor csak a Vigadóig közlekedö villamosjáratot ismét forgalomba állítjuk. Debreceni Helyi Vasút Rt. üzletigazgatósága.

KÖZGAZDASÁG

Felhívás a szegődményes iparosokat alkalmazó gazdaságokhoz

A szegődményes iparosok azonnal jelentkezzenek a területileg illetékes ipartestületnél, vagy társulatnál.

Tekintettel arra, hogy az egyes vas- és acélcikkek forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában kiadott 38,00—1943 Ip. M. számú rendelet végrehajtási utasítása szerint a szegődményes iparosok igényjogosultság szempontjából az iparosmesterekkel azonos elbánásban részesitendök, nemcsak a lópatkó s kereksinacél, hanem a rúdacél, valamint a vashúzal és sodronyszeg ellátás szempontjából is, s minden egyes szegödményes iparosnak, illetöleg szegödményes iparost alkalmazó gazdaságnak érdeke, hogy a járási ipartestületnél, illetöleg társulatnál haladéktalanul jelentkezzenek. A vasjegyek szétosztásában ugyanis csak azok az iparosok részesülnek, akikröl az ipartestületeknek tudomásuk van. Ez pedig érdeke a szegödményes iparost alkalmazó gazdaságnak is

HIRDETMÉNY

A diósgyörvasgyári társpénztára tulajdonát képezö Hajdúszoboszló bánomkerti 50 ágyas szállodának konyharész bérletére pályázatot hirdet.

A pályázatban részletesen fel kell tüntetni a nyújtott ételek mennyiségét és árát. A pályázati kérvényeket 1943 szeptember 18-án déli 12 óráig lehet a diósgyöri társpénztárhoz benyújtani.

Debreceni állatvásár

A hétfői sertésvásárra csak soványsertést hajtottak fel, számszerint 342 darabot, melyből eladásra került 183 darab, a hivatalosan megállapított árakon. Választott malac páronként 140—200 pengö. Kecske felhajtás 11, eladás 3 darab. Ára darabonként 175—270 pengö.

A keddi állatvásárra 371 darab lovat hajtottak fel, gazdát cserélt 192 darab. Szarvasmarhafelhajtás 853 darab, melyböl eladásra került 533 darab. Árak: vágóló 175—530 P, silány igásló 350—700 P, közepes 175—1400, jó igásló 1400—3000 P-ig. — Szarvasmarha: elsörendü ökör 220 fillér élösulyban kilónként, II. r. 200 fillér, III. r. 180 fillér, csontozni való ökör 150 fillér, I. r. bika 215 fillér, II. r. 195 fillér, III. r. 175 fillér, csontozni való bika 145 fillér, tehén 210 fillér, elsörendü, II. r. 180 fillér, III r. 150 fillér (6 százalék levonással), vágóborjú 240 fillér, II. r. 210 f. ökör, tinó 250—340 fillér, fejöstehén 1000—2100 P. Irányzat lanyha.

—ooOoo—

Malomipari körökben hetek óta élénken tárgyalják a Futura nyolcmillió pengös nagyarányú malomvásárlását. Ugyanis megvásárolta a Molinum vagyontömegéhez tartozó budapesti, ceglédi, szolnoki, kiskunfélegyházi, kiskunhalasi, bajai, csongrádi, azonkívül nem ehhez a vagyontömeghez tartozó, de szintén a Pénzintézeti Központ kezelése alatt álló gyulai Reisner-féle malomingatlanokat.

SPORT

Dr Kapros László lemondott a keleti atletikai kerület helyettes vezetői tisztségéről

Dr Kapros László, a DEAC válogatott atlétája a napokban benyujtotta lemondását. A hír a sportkörökben nagy meglepetést keltett s mindenki a lemondás okát kereste. Dr Kapros László a lemondó levelében a Magyarország—Svájc nemzetközi viadal alkalmával történt mellözést személyére nézve sérelmesnek találta s ezért tisztségéről lemondott. — A lemondó levél egyben a következöket tartalmazza:

„Tekintetes Elnökség! Tisztelettel bejelentem, hogy a keleti kerület helyettes vezetői tisztségéről az alábbi indokaim miatt lemondok.

A Magyarország—Svájc nemzetközi viadal alkalmával történt válogatást személyemre nézve sérelmesnek találtam.

A tek. Elnökség ugyanis, amikor az említett válogatott viadalnak a megrendezése elötérbe került ú. n. válogatott keretet állított össze, melyben a magasugrók között én nem szerepeltem. Pedig a válogatott keret összeállítása elött én f. évi június hó 14-én Büdszentmihályon 180 cm-t, július 4-én Debrecenben a kerületi bajnokságon 181 cm-t, július 11-én Nagyváradon egész napos eső áztatta pályán 180 cm-t, július 18-án Debrecenben hármas kerületközi versenyen 180 cm-t, Györött pedig a vidéki bajnokságon — igaz, hogy itt csak negyedik kísérletre, — de 180 cm-t ugrottam, s ezeken a versenyeken mindenütt első is lettem.

A vidéki bajnokság alkalmával Budapesten felvilágositást kértem a válogatott keretbe való fel nem vételemre vonatkozólag, de kérdésemre mindkét alkalommal kitérő választ kaptam. Tudomásom szerint pedig **nem volt az országban az idén magasugró aki ilyen állandó formát tudott volna felmutatni mint én.**

Jó formámat továbbra is tartottam és augusztus 8-án Székesfehérvárott 180 cm-rel lettem első, mikor a magyar színeket képviselö Tordait 5 cm-rel vertem meg. Az országos bajnokságon is sikerült 180 cm-es eredménnyel a második helyezést elérnem, majd két nap múlva Csepelen 185 cm-t ugrottam, ami a szegedi Szánthónak a bajnokságban elért eredményével együtt az idei legjobb magyar eredmény.

Mindezek ellenére azonban csak nem sikerült bejutnom a válogatott csapatba. Pedig a fenti eredmények nem jelentik teljesitö képességeim végsö határát. Ha a tek. Elnökség visszaemlékszik az 1941. évben megtartott olaszmagyar viadalra, melyben hármasugrásban képviseltem a magyar színeket, életem legjobb eredményét értem el, mert fel tudtam fogni annak jelentöségét, hogy mit jelent az egy vidéki atléta számára, amikor válogatott mezben a magyar színekért küzd Bizonyára most is jobban teljesitettem volna kötelességemet, mint azok, akiket a tek Elnökség beválogatott és jobb helyezést is értem volna el.

A mellözést azzal indokolták meg, hogy nem voltak rendben az okmányaim. De ha a válogatott keretbe bekerülök, akkor az okmányaimat azonnal a tek. Elnökség rendelkezésére bocsátottam volna.

Rosszul esett a mellözésem annál is inkább, mert három éve a kerületvezetésben aktiv részt veszek, a legutóbb, mint kerületvezető helyettes müködtem. Ezek után nem vagyok hajlandó szivességből segitségére lenni egy olyan sportszövetségnek, mely igy jár el velem szemben.

Végül tisztelettel közlöm, hogy jelen levelem másolatát vitéz Hadházy Dezsö OSK kerületi vezető és Czuna Ferenc MASz kerületvezető uraknak átadtam.

Keltezés.

dr Kapros László.

—ooOoo—

Megejtették a sorsolást a leventebajnokságra

Az idei leventebajnokság szept. 19-én kezdödik, de több csoportban csak 26-án veszi kezdetét a kétfordulós bajnokság. A debreceni csoport sorsolását a napokban ejtették meg és az a következöképen fest:

Szeptember 26. Hajdúdorogi LE—Hajdúhadházi LE, Debreceni LE—Debreceni MÁV LE, Hajdúböszörményi LE—Balmazújvárosi LE, Hajdúszoboszlói LE—Hajdúnánási LE.

Október 3. Balmazújvárosi LE—Debreceni LE, Hajdúnánási LE—Hajdúdorogi LE, Debreceni MÁV LE—Hajdúhadházi LE, Hajdúböszörményi LE—Hajdúszoboszlói LE.

Október 10. Hajdúdorogi LE—Hajdúböszörményi LE, Hajdúhadházi LE—Debreceni LE, Hajdúnánási LE—Balmazújvárosi LE Hajdúszoboszlói LE—Debreceni MÁV LE.

Október 17. Debreceni LE—Hajdúszoboszlói LE, Balmazújvárosi LE—Hajdúdorogi LE, Hajdúnánási LE—Hajdúhadházi LE Hajdúböszörményi LE—Debreceni MÁV LE.

Október 24. Hajdúhadházi LE—Balmazújvárosi LE, Hajdúböszörményi LE—Debreceni LE, Debreceni MÁV LE—Hajdúnánási LE, Hajdúszoboszlói LE—Hajdúdorogi LE.

Október 31. Hajdúdorogi LE—Debreceni MÁV LE, Hajdúhadházi LE—Hajdúböszörményi LE, Debreceni LE—Hajdúnánási LE, Balmazújvárosi LE—Hajdúszoboszlói LE.

November 7. Hajdúhadházi LE—Hajdúszoboszlói LE, Debreceni LE—Hajdúdorogi LE, Hajdúnánási LE—Hajdúböszörményi LE, Debreceni MÁV—Balmazújvárosi LE.

Az NB III. Szamosvidéki csoportjában az eredmények a következök: Szatmárnémeti Törekvés—Nagyváradi Törekvés 3:2, DVSC II—Szatmárnémeti SE 4:3, Debreceni Villanygyár—Nagybányai Petrozsény SE 3:2, Szatmárnémeti VSE—Jószerencsét 1:1, Nagykárolyi AC—Érmihályfalvai LE 1:0, Nagyváradi MÁV—Püspökladányi MÁV 3:0.

A csoportban a vasárnapi bajnoki mérközések után a bajnoki táblázat a következö:

1. Nagyváradi MÁV	3	10: 1	6
2. DVSC II.	3	16: 4	5
3. Jószerencsét	3	3: 3	3
4-6. Püspökl. MÁV	3	4: 4	3
4-6. Szatmárn VSE	3	4: 4	3
4-6. Szatmárn. Törekv.	3	4: 4	3
7. Petrozsény SE	3	6: 6	3
8. D Villanygyár	3	5: 6	3
9. Érmihályfalvai LE	3	2: 3	2
10. Szatmárném. SE	3	7: 8	2
11. Nagykárolyi AC	3	2:13	2
12. Nagyv. Törekvés	3	4:10	1

Vasárnap a következő bajnoki mérkőzéseket bonyolítják le az NB III. Szamosvidéki csoportjában: Szatmárnémeti VSE—DVSC II., vezeti: Mann, Szatmárnémeti Törekvés—Debreceni Villanygyár, vezeti Harmati, Püspökladányi MÁV—Szatmárnémeti SE, vezeti Karsay, Petrozsény—Nagykároly, vezeti Máriás, Érmihályfalvai LE—Jószerencsét, Nagyváradi MÁV—Nagyváradi Törekvés.

Az amatőrbajnokságban a vasárnapi műsor: DEAC—Mátészalkai LE, Hajdúböszörményi ISE—Tiszthelyettesek, B. Turul—DMTE, Püspökladányi MÁV—D. Villanygyár II., MOVE Szabolcs—Derecskei MOVE, Karcagi LE—NyVSC.

A DVSC vasárnapi ellenfele a Kolozsvári AC lesz. A barátságos mérkőzést Debrecenben játsszák le.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ (54)

GALOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelései, nyomozásai diszkrétek, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.
54—1576 12 3.

JANOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. telefon: 23-78.
54—764 11. 9

KOSZTOLANCZY magánnyomozó megfigyel nyomoz. Loránffy u. 19 958 9. 30.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES (2)

JÓ fizetéssel megbízható kerékpározni tudó kihordót keresek. Cím a kiadóban 2—1983

NAPSZÁMOST, segítőt felveszek, Gyenes, Szent Anna u. 8. 2—424

ÁRUKIHORDÓ kocsist ki jól tud számolni, felveszek, Apafi u. 155.
2—432

BOLTISZOLGÁT, vagy kifutót keresek azonnalra, Lukács, Piac u. 41.
2—433

GAZDAS. ÁLLÁS FÉRFI (26)

KONVENCIÓS kocsist fiával felveszek, Kossuth u. 44. 26—1979

(32)

M. KIR. belügyminiszter alá rendelt városi számvevőség Debrecenben, érettségizett fiatalembereket díjnokként alkalmaz. Ajánlatot a számvevőség főnökéhez, városháza, I. em. 9. sz. szoba, kell beadni.
32—238

IPARI FÉRFI (33)

FODRÁSZ segédet, jó fizetéssel felveszek. Szabó Lajos, Salétrom u. 4
33—1884

ASZTALOSSEGÉDET fiatalt, kisegítő munkára felveszek, Széchenyi u. 29. sz. 33—1890

JÓMAGAVISELETŰ erős fiút állandó munkára felveszek, Csapó u. 67. sz. 33—240

FODRÁSZ segédet, jó fizetéssel, tanulót fizetéssel felveszek, Nagy, Baltazár u. 14. 33—419

TANULÓFIÚ (64)

FODRÁSZ tanulót felvesz Biró László, Deák Ferenc u. 26. 64—1977

KIFUTÓFIÚ (49)

KIFUTÓT felvesz Volentik, Piac u. 38.
49—418

KIFUTÓ fiút felvesz Kántor Ernő és Társa.
43—1993

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

RENDELT szabóságban nadrágmunkát vállalok. Cím a kiadóban.
1—1971

ALKALMAZÁST NYER N. VEGYES (4)

MUNKÁSLÁNYOKAT felveszek, Nyugati u. 14.
4—227

IPARI NŐ (38)

MUNKÁSLÁNYOK felvétetnek, Oboczki, Banyai u. 12 35—234

SEGÉD -s kézimunkás leányokat felveszek, — Molnár, Szent Anna u. 8
35—404

MUNKÁSLÁNYOKAT felveszünk bőrraktárba Jelentkezni lehet vasárnap délelőtt 9—11 Hunyadi u. 1. timártársulat.

FEHÉRNEMŰ varrónő felvétetik, dr Kelemenné fehérnemű üzemében, Rákosi Jenő u. 7.
35—397

ÖNÁLLÓAN dolgozó masamód segédlányt Gyergyószentmiklósra felveszek. Értekezni lehet: Jakabffyné kalapszalon, Faragó u. 6.
35—1981

SEGÉDLÁNYT teljesen önállót, kézilányokat felvesz Löbl Vera divatszalon, Miklós u. 27.
35—243

VARRÓLÁNYOK felvétetnek, Kováry Miklós szücsmester, püspöki palota. 35—236

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyt és tanulót azonnal felveszek, Kossuth u. 36. 35—430

TANULÓLEÁNY (63)

MASAMÓD tanulóleányt fizetéssel felvesz Kiss Istvánné, Piac 38.
68—1985

TANULÓLÁNYOKAT varrodába felveszek, — Tóth Emma, Péterfia u. 47. sz 63—1975

TANULÓLEÁNY (47)

KIFUTÓLÁNYT, nem iskolakötelest felveszek, varroda, Piac u. 79
47—242

KIFUTÓLEÁNY, fiatal, felvétetik, Somogyi drogéria, Kossuth u. 6. sz. 47—223

KIFUTÓLEÁNY, ügyes, megbízható, 15—16 éves, felvétetik, Takács János, Batthyány u. 4. sz. 47—1987

Háztartási alkalmazott mindenes (30)

JÓL főző mindenest és bejáró takarítónőt 15-re felveszek. Jelentkezés: Simonyi út 27. vagy Piac u. 75. I. em.
vv 30—335

BEJÁRÓ mindenes egész napra felvétetik, Kiss cukrászda, Batthyány u. 26. 30—239

BEJÁRÓ főzőmindenes, kéttagú családhoz, rendes fizetéssel 15-ére felvétetik, Fáy Árpád, — Piac u. 71. sz. 30—1982

SZAKÁCSNŐ (59)

MINDENES szakácsnő, három felnőttből álló családhoz október elsejére felvétetik Berzéki Piac u. 38. 59—1934

SZAKÁCSNŐT, vagy főzni tudó mindenest azonnal felveszek Jelentkezés: Simonyi út 19. sz. 59—1922

IZRAELITA mindenes szakácsnő 15-ére elhelyezkedne. Cím: Szabó Kálmán u. 29. telefon: 33-48. 59—231

SZAKÁCSNŐT keresek 40 éven felülit, jó megjelenésüt, — házasság nincs kizárva. Cím a kiadóban. 59—1989

BEJÁRÓNŐ (8)

MEGBIZHATÓ bejárónőt keresek, Péterfia 14. keresztépület. 8—1893

BEJÁRÓNŐT azonnalra felvesz Sinay illetszertár, Vár u. 2. Homok 32.
8—226

BEJÁRÓ kislányt, szüleinél lakót, egész napi koszttal felvesz, Kossuth 18. sz 2 ajtó. 8—1997

RENDES, ügyes bejárónő, délelőttre azonnal felvétetik, jó helyre Miklós u. 33. hátulsó lakás
8—1995

ORVOSI rendelőbe bejárónőt ellátással azonnal felveszek, Piac u. 41. I. 7 8—421

BEJÁRÓNŐ azonnalra felvétetik, Rákosi Jenő u. 8. I. em. 2. 8—228

BEJÁRÓ mindenest azonnal felveszek, étkezde. Batthyány u. 11.
8—428

BEJÁRÓNŐT keresek azonnali belépésre, Szoboszlay, Széchenyi u. 24.
8—431

BEJÁRÓNŐT azonnalra felveszek, Fischer Dezső, Széchenyi u. 34.
8—1966

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

KISZOLGÁLÓNAK, üzletvezetőnek kaucióval trafikba elhelyezkedne. Cím a kiadóban.
3—225

ÜZLETI AJÁNLAT (67)

TÖRÖTT gramofonlemezért 2.50-et fizetek Villanykörte csere 30 f., Biró, Hunyadi u. 22.
67—33 11. 20

CIÁNOZ, vizsgál, zsizsiktelenit felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30 (veréstemplomnál).
67—606 11. 4.

CIÁNOZTASSON Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. sz. telefon: 14-27 sz.
67—269 10. 13

SIRKÖVEK müköböl és terméskőből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra, kaphatók a debreceni mükögyárnál. Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv.

SZŐRME bundákat javítok, alakítok festek, veszek, eladok, Kováry szücsmester, püspöki palota 1. 31. 67—593 11 31

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u kisállomásnál.
67—1792 1. 3.

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztit, Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztépület. 1900 vv.

NŐI kabátot, kosztümöt olcsón készítek, Tegdes nőiszabó mester Kálvin-tér 11. sz.
67—1996 11. 20

ELADOK, VESZEK, használt kerékpárokat, s segédmotorokat, gramofonokat, porszívókat gramofonlemezeket, kölcsönzök porszívót, s gramofont, Soltész, Kálvin-tér 2.
67—144 10. 31.

BUNDÁJÁT most készíttesse, alakíttassa Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy 2. Telefon: 12-32.
67—157, 12, 12

DIÁK TELJES ELLÁTÁSRA (12)

EGY, vagy két diákleánynak teljes ellátást adok. Kertes házban villamos megállónál. Cím a kiadóban 12—1964

ELELMISZER, ITAL (18)

BESZTERCEI muskutály szilva, körülbelül 50 mázsa, gyümölcsösben átvéve eladó. Cim a kiadóban. 18—1961

CSEMEGESZŐLŐ elsőosztályú, gyöngyörű nemes, cca 25 mázsa, eladó, szőlőben átvéve Cín. a kiadóban.
18—1962

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában gyorsíróiskolájában alkalmi tanfolyamkezdés Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tanerületi királyi forgalmi engedély száma: 6475/1941—42.
785 9. 26.

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat ékszert napiárban veszek, Szelecsényi, Sas u. 2.
19—495 11 27

ARANYAT ezüstnemüt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56.
19—1872 11. 17

RÉGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat, magas áron veszek Ékszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2.
19—527 11. 29.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

ELADÓ 86-os Csepel segédmotor. Értekezni lehet: uj honvédkórház, Pozsonyi út, kapusnál
7—237

HANGSZER (28)

JÓHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora" jeligére a kiadóba kérek 28—394

ZONGORA hangolási munkát kitünő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is.
28—624 5. 3.

ZONGORA bécsi, remek hangú, gyermekágy fából, kitünő kályhák, szalon garnitura eladók. Hadik u. 20. (egyetemi sporttelepnél).

ZONGORÁK eladása, vétel, csere, javítás — Tanczer Batthyány 1. Emeleten 28—59

ZONGORA szállítást vállal és szakszerüen végez **Lévai, Csap u. 88. sz** A szíves megkereséseket a délutáni órákban mindig előre kérem eszközölni. 28—1886

ALIGHASZNÁLT gramofon hanglemezekkel és egy ágy eladó. Meszena u. 20. 28—233

JÓHANGU régi nagy zongora eladó. Csokonai u. 39. 28—1789

TANGÓ harmonika 120 basszusos, eladó. Hadházi u. 3. 28—1996

JÓHANGU régi nagy zongora eladó Csokonai u. 39. sz. 28—1789

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZITMÉNYÜ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban 9—645. 11. 29

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek Verő Csapó u 10 sz. 9—1971 10. 10.

NINCSEN fényes kira katunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71. szám udvarban Brilliné.
9—1381 10 4

SZÉP olcsó bútort akar vásárolni, fáradtságot ne sajnálja, Lőcsei bútorüzletben megtalálja Eötvös u. 66. szám.
9—886 9. 30.

FÉNYEZETT hálószoba, új, olcsón eladó. József kir. herceg u. 39
9—1942

VILÁGOS keményfa háló eladó. Teleki u. 94. kapualatt. 9—1909

EGY jókarban levő konyhabútor eladó. István út 10 B. 9—1994

UJ sezlon, rekamié, fotelek eladók olcsón, — Eötvös u. 66. üzletben.
9—1992

EGY világos félháló eladó. Méliusz-tér 4.
9—426

LEGUJABB fazonu háló s konyhaberendezések állandóan raktáron, Ujfalussynál, Bethlen u. 56
9—1969

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁR (41)

KIADÓ timármühely, Homok u. 25. Jóállapotban levő I gimnázista könyvek eladók és II. gimnázista könyvet szintén jóállapotban veszünk. 41—1976

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

SZOBA, konyhát, különbejárattal, bútorozva v. üresen és részbeni ellátást ad háztartási munkákér önellátott magános idős férfi, József kir herceg u. 8. emelet 3 a. alatti lakásban. Első jelentkezés csak levélben 16-áig. dr Bata.
45—1925

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS összkomfortos lakást, lehet albérleti is, sürgősen keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár" jeligére kérek 52—569 vv.

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott, vagy bútorozatlan szobát keresek. Címet „Állami tisztviselő' jeligére a kiadóba, vagy délelőtt 9--12 óráig a 26-37 telefonszámon kérem leadni. 52—1905

LAKÁSCSERE (53)

KETTŐSZOBÁS régi bérü, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 53—1462 vv

KÖZPONTBAN levő modern összkomfortos kétszobás lakásomat elcserélném hasonló nagyobbal. „Előre fizetek' jeligére. 53—1948

ELCSERÉLNÉM központban kötött ötszobás, fürdő, viz, gáz, villanyösszkomfortos, szintén kötött családi házzal, a város területén, ki egyévi lakbéremet és költözésemet fizeti. „Kétezer' jelige a kiadóba.
53—230

HÁZMESTERI lakásomat elcserélném pénzesért. Érdeklődni: József kir. herceg u 43.
53—229

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

KIADÓ bútorozott szoba, egy, vagy két személynek, Thaly Kálmán u. 13 10—1917

CSINOSAN bútorozott szoba, úriembernek kiadó., Hatvan u. 48.
10—227

BÚTOROZOTT szoba, fürdőszoba használattal kiadó, Szent Anna u. 10. I emeelt 7 ajtó, keresztépület. 10—224

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba azonnalra kiadó. Varga u. 14 sz. 10—1999

KÜLÖNBEJÁRATU utcai bútorozott szoba, zongorával kiadó, Széchenyi u. 27. Érdeklődni délután 4—7-ig
10—1990

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, 1—2 személynek, ágynemű nélkül kiadó. Gólya u. 8.
10—422

KIADÓ kétágyas szépen bútorozott szoba, úrinőnek. Cím a kiadóban.
10—413

VEGYES (68)

MAGYAROS menyasszonyi ruha, fátyollal koszorúval kölcsön kapható, Varga u. 14.
68—200

TOLLAT, legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyüjtő-telep, József kir. herceg u. 71.
68—1984

ELVESZETT (13)

ELVESZETT sárga nőstény magyar vizsla „Timon' névre hallgat. — Megtaláló jutalomban részesül Károly Ferenc József út 17 C. 13—423

ELVESZETT egy barna cipzáros pénztárca. Kérem a megtalálót pénztartsa meg. csak a tárcát az íratokkal adja le a szerkesztőségbe.
13—429

CSEREUZLET (11)

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserélek Pál János szappanosmester. Kölcsey u. 8.
11—634 11. 19

KETTŐSZOBÁS összes mellékhelyiséges házhoz szükséges prima jó használt építkezési anyagot elcserélnék megfelelő nagyságú telekre, — vagy városkörnyéki földre Ajánlatok „Októberben szállítom' jeligére a kiadóba.
11—1596

GYERMEKKOCSI (27)

VILÁGOS steppelt mély gyermekkocsi alighasznált eladó Berek u. 8. sz. 27—1986

KÁLYHA, TÜZHELY (46)

KÉTAKNÁS szénkályhát keresek megvételre. Cim a kiadóban. 46—26

HASZNÁLT cserépkályhák olcsón eladók. Vigkedvü Mihály u. 6.
46—1895

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (9)

RUHÁK, kabátok, bunda, prima, közép férfire eladó. 2—4-ig. Homok u. 71. sz. 69—235

SÖTÉTKÉK gyapjúcsipke ruha, szürke kosztüm, karcsu termetre eladó. Király u. 7. Greiner
69—1968

INGOSÁG ELADÁS VEGYES (36)

NYOLC prima boroshordó eladó Bethlen u. 6. sz. 36—420

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron. Árusit, becserél, vásárol, vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19.
24—1811 12. 4.

ELADÓ jókarban erős nagy szekér, 850 P. Erzsébet u. Szegedi kovácsnál. 24—1980

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

4—500 liter hozamú borszőlő, tőkével eladó. Értekezni: Brilli bútorüzlet, Piac u. 71.
25—417

INGATLANFORGALMI IRODA (40)

Bakóczy Lász.ó
ingatlanforgalmi irodája Werbőczy u. 8. szám, telefon: 28-26, törvényszéknél. (Saját ház)

Eladó földke: Ondódon 20 hold elsőrendü fekete föld jó tanyával. — Ondódon 10 hold legkitünőbb feketeföld tanyanélkül. — Látóképi állomás mellett 2 hold legprimább feketeföld. Halápi állomastól hét kilométerre 7 hold jó homokbirtok. Debrecentől 14 kilométerre 7 hold tanyanélküli, középminőségü homok.
40—416

CSAPÓ utcánál 300 kad rátos telkü ház, hat lakással, esetleg két szoba beköltözhető, ára 48.000 P. Balázs Andor, Rákosi Jenő u. 5. 40—425

ELADÓ HÁZ (17)

UJ adómentes ház eladó, Bajnok u. 19. 17—1970

ELADÓ egy szoba, előszoba, konyha, spájzos ház. 300 négyszögöl telekkel, Géza u. 3. szám, Szotyori telep.
17—1965

ELADÓ HÁZHELY (16)

SIMONYI út mellett villatelkek eladók. Feltételek megtudhatók dr Gergely Jenő ügyvédnél, Péterfia u. 16. sz. alatt.
16—1941

FÖLDBÉRLET (23)

EBESEN 47 hold föld kiadó. Értekezni délután 2—4-ig, 6—8-ig Kossuth u. 69. ötödik ajtó.
23—1910

KIADÓ 55 hold föld, jó tanyával, **október** 1-ére Értekezni: Balla, Hatvan u. 47. 23—241

ELADÓ FÖLD (15)

KÉT kat. holdi prima szántóföld eladó. Cím a kiadóban. 15—1911

ONDÓDON 40 hold föld eladó. Veréb dülőben, Mester u. 29. 15—427

ELADÓ ÁLLATOK (14)

KILENCHÓNAPOS faj mangalica sertésem sürgősen eladom Cím a kiadóban. 14—407

FIATAL félmuraközi ló, hámmal és szekérrel eladó. Kút u. 82. 14—232

JÓ FAJTA hasaskoca eladó. Halastó u. 15. sz.
14—1998

KÉT darab 8 hónapos sertés eladó. Árpád-tér, Móric u. 22. 14—1988

EGÉSZSÉGES fehér tojótyúkok, idei fehér és islandi jércék, kakasok, jutányosan eladók. Kálmánchelyi u. 20.
14—1974

Három darab öthónapos süldő eladó. Emerich u. 20. Nyilastelep.
14—1972

KÉT darab 7 hónapos mangalica eladó. István út 56. sz. 14—1967

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV és LAPKIADÓ R. T.
Felelős nyomdaigazgató: SZIGETHY KÁROLY